

Előfizetési díj:
 Posta vagy Pécselt hához küldve:
 egész évre 5 frt, félre 2 frt 50 kr.
 negyed évre 1 frt 25 kr.
 Egyes szám 10 kr.
 Megjelenik minden szombaton
 Egyes számok kaphatók Weidinger N.
 könyvker. (Szedényint-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
 Egy öt hasábnos petit sor egyszeri
 megjelenésért 6 kr., 3-szori 5 kr.,
 10-szerért 4 kr. ártandó. — Minden
 hirdetés után 30 kr. bélyegdíj ártandó.
 A nyilatkozó 1 petit sora 10 kr.
 A hirdetési díj előre ártandó.

SZERKESZTŐI IRODA:
 Ferenciek utcája 44. sz. I. emelet.
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
 Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:
 Böhm C. F. ügynöki irodájában.
 Ferenciek templomának átellenében.

Magyarország polgáraihoz.

Polgártársak!
 Az országgyűlés vége felé közeledik. Nemsokára ismét hivatva lesz a nemzet, hogy választói szavazatait mérlegelve, döntőn sorsra feleljen.
 Döntőn a felett: vajjon akarja-e tovább is néma megadással tűrni, alétlan, tespedő, alárendelt, idegen érdekekre kikényszerített helyzetet; fenn akarja-e tovább is tartani azt a közbizonyt, az azt a politikai rendszert, melynek hazánk e sanyaru helyzete okozta a következtetése... vagy akarja-e? hogy Magyarország szabad és virágzó népek legyen szabad, független hazája, hogy szellemi és anyagi erőit, saját belátása szerint, saját céljaira fordítsa és önmaga rendelkezze, idegen befolyástól menten, vére és vagyona felett.
 Ha akarja ezt a nemzet, ha akarja lelkesedéssel és kitartással, ha minden választó azon tudattal gyakorolja alkotmányos jogát, hogy az ő szava in hazája sorsa függ: a kedvező siker el nem maradhat.
 És hogy ez ne maradjon el, erre mindinkább égető szükség van.
 Évek óta — mindig hangosabb panasszal nygvan — de éreltlen megadásal haladt az ország ezredéves történelme által kijelölt természetes irányával ellentétes irányban... a lejtőn lefelé.
 Ma már az örvény szélén állunk.
 A helyett, hogy kibontakoztunk volna azon kötelekkel, melyek a nemzet tevékenységét és szabad elhatározását, legelőbbséggel ilyeiben, lenyűgzik: évről-évre szorosabbra vontattak azok, évről-évre határozottabb befolyás biztosított idegen érdekeknek!
 A helyett, hogy az 1867-iki alap első lépésé lett volna — mint sokan hitték — arra, hogy a nemzet örendelkezési jogának teljes birtokába jusson, miről pedig nemzet, állami léte megemléstése nélkül, soha is nem mondhat: első lépés volt a lejtőn lefelé, a jogfeladások első láncszeme.
 Nyomasztó, a nemzeti érdekek védelmét megzsbabasztó sulya alatt, akadálytalanul érvényesítettek idegen nagyhatalmi célok; az adóssági s adóteher óriásilag növekedett; iparunk és kereskedelmünk magas védelemmel védett idegen ipar és kereskedelem korlátlan versenyének oadobva, virágzásra nem juthat; a pénzügyi kezelés vezérelem, a merev kincstári érdek s a nép elviselhetlen terhei daczára, belbiztosítás, igazságszolgáltatásról, reformok létesítéséről megvonva, a közös terhek miatt, a legszükségesebbek!
 E káros politikai rendszer fentartása

csak az által válna lehetségessé, hogy annak fentartására a hatalom minden eszköze alkalmaztatott s a rendszer nyomása alatt terjedő elszegényedés is felhasználott: ezen politikai rendszer hatása folytán mindinkább lazultak s politikai és társadalmi erkölcsök; a közszabadságokat állami gyámokdás bénítja meg; jólét és gyarapodás helyett terjed az elszegényedés; szaporodnak a fejharez tünetei; felüti fejt minden oldalról a szabadelvű haladás elleni törekvés, egészségtelen szenvedélyek homályosítják el a nemzet közszellemét; a hatalomszóra gépiesen döntő többség uralma alatt silyedt a parlament tekintélye; és mindinkább terjedt a nemzetben a vigasztalan állapotból fakadt esztoggedés és közöny.
 Polgártársak!
 Az országos függetlenségi párt letlenül el van határozva, ezen, nemzeti létünket életgyökereiben fenyegető politikai rendszer ellen tovább is laukadatul küzdeni.
 El, annyival inkább, mert hazánk állapota, azokat is, kik az ország megerősödését az 1867. évi közbizony alapon lehetőknek vélték, eléggé meggyőzhetne, hogy az ezen alapon lehetetlen, mert ezen alap vaskövetkezetességgel termi meg keserű gyűlöleseit.
 Az országgyűlési függetlenségi párt, hazánk e helyzetében kötelességének ismeri ismétellen fölemelni szavát, ismétellen hivatkozni azon alapelvekre, melyek küzdelmében vezérlik és rá mutatva arra, hogy bajaink főoka hazánk önállóságának hiányában fekszik: figyelmezteti, hogy minden, a mi a figyelmet erről elterelhetné, veszélyes s a jelenlegi politikai rendszer fentartását mozdítja.
 Kötelességének ismeri egyszersmind egyes fontosabb kérdésekre nézve közelebbről megjelölni álláspontját.
 A magasztos cél, melyért küzdünk, a vezérelv, mely zászlónk jelszava: hogy Magyarország legyen önálló, független magyar állam, mely minden idegen beavatkozásától menten intézze minden ügyeit; mely teljes önállósággal bírjon, a polgári közigazgatásán kívül a hadügy, pénzügy, nemzetközi viszonyok és közgazdaság minden ügyében.
 Ez alapon: ragaszkodnak ahhoz, hogy legyen hazánknak saját hadserege.
 Ragaszkodnak azon alapelveinkhez, hogy intézményeink az egyenlő jogok és kötelességek elvére fektetve, a szabadság és valódi szabadelvű haladás szellemében, a nemzet szellemének s anyagi jóléte követelményeinek megfelelőleg fejleszteszenek.
 Kivántuk, hogy legyen hazánk nemzetiségei közt a művelődésben való szabad

verseny, alkotmány és polgári jogok terén teljes jogegyenlőség, de követeljük egyszersmind annak fentartását, mi ezredéves multunk vívmányaként Magyarország magyar államiságának követelménye.
 Ragaszkodunk ahhoz, hogy a magyar állam jogos követelményei érvényesíteszenek a magyar birodalom horvát szlavonország részeivel szemben.
 És midőn ezuttal is határozottan kárhoztatjuk a jelen kormányzati rendszer azon magatartását s eljárását, mely a magyar birodalom e részeinek jelenlegi állapotára vezetett: kijelentjük egyszersmind, hogy a társországokkal való viszony javulásának is állami önállóságunkban látjuk fő biztosítékát; kijelentjük, hogy hajlandók vagyunk velők a közös történelmünkben gyökerező testvéries viszonyt fentartani s ápolni, de semmiesetre sem engedhetjük, hogy Fiumének az anyaországához tartozása kérdés tárgyává tétessenek.
 Kijelentjük továbbá, hogy a meunyen a horvát-szavon részek, Magyarország anyai áldozata daczára, tovább is kockáztatnak magukat az által hazánk érdekeit és a testvéri kéznnyújtásra tovább is gyűlölet volna a válasz: követelni meg a velők fennálló kiegyezésnek oly megváltoztatását, hogy a magyar állam érdekei biztosítva legyenek.
 Közigazgatásunkra nézve ragaszkodunk ahhoz, hogy az önkormányzati alapon nyugodjék és bírja szervezetében, helyes működés mellett, az egyéni és polgári szabadság biztosítékait.
 Kivánjuk, hogy a vallásszabadság akként valósuljon, hogy az állam létfeltételeibe ne ütközzék és hogy a szabad vallások hívei kellőleg szervezkejenek.
 Pénzügyi terén törekszünk a terhek enyhítésére.
 Előttünk áll ugyan a szomorú tény, hogy a jelen politikai rendszer egyrészt terhes kötelezettségeket teremtett, másrészt kimerítette a nemzeti vagyou minden forrását, de ezek daczára is tetemes enyhülést hoz, ha hazánk elnyeri önállósága kelleit s ezzel lehetővé teszi a közvetett adóknak saját érdekünkben való kihasználását.
 Midőn tehát erre törekszünk, törekvünk egyszersmind az, hogy mellőztetvén a kincstári érdek egyszorú előtérbe állítása, a közgazdasági helyzet javítása tegye könnyebbé elviselhetőkké a terheket s a behajtásnál, zaklatás és visszaélésektől lehetőleg óvassék meg az adózó.
 Igazságszolgáltatásunk kellő szervezését és rendezését elsőrendű feladatnak ismerjük és követeljük különösen, hogy a mai közbizonyi állapot és politikai rendszert helytelen védelemben részesítő büntető-törvénykönyv revideáltassék és mielőbb

szerveztessék, az esküdtészeki intézmény alapján, a bíróvádi eljárás.
 Közgazdaságunk felvirágzásának szintén első s elengedhetlen feltétele, gazdasági önállóság.
 Ipar, kereskedelem és mezőgazdaság egyaránt megkövetelik, hogy legyen külön vámterületünk, hogy legyen önálló, egészséges hitel-szervezetünk, önálló jegybancunk és hogy nemzetközi viszonyainkban saját képviselőink gondozzák saját érdekeinket.
 Midőn ezekre törekszünk, ragaszkodunk egyszersmind e terén egyebekben is az 1848-ik év vívmányaihoz s az akkor diadalra jutott elvek alapján való további fejlődéshez.
 Az ösiség eltörlése által érvényre jutott szabad rendelkezési elv, a szabad munka és szabad föld, az üdvös haladás biztosítékai.
 Elismerjük azonban, hogy nincs ezekkel ellentétben az ipar kellő szervezése és kivánjuk a társulás kötelező voltát s az ipartüzésre való képesítést: s valamint elismerjük s kivánjuk, hogy a föld kénszer-eladásánál biztosítsassék az emberiség követelménye.
 Ezek azon alapelvek, melyek bennünket vezetnek.
 Ezekben igyekeztünk, egyes kérdésekre nézve, álláspontunkat közelebbről is megjelölni.
 Van azonban még egy kérdés, melyről ez alkalommal nyilatkozniunk kell.
 E kérdés a kedélyeket izgalomban tarja és megoldást követel.
 Ez: a zsidóság kérdése.
 Tagadhatatlan, hogy ez oly kérdés, mely a történelmi tanúságként, nemcsak létezett minden korban, hanem időről-időre, az adott viszonyok szerint, el is mérgesedett.
 Tagadhatatlan, hogy a gazdasági helyzetünk sanyaru volta, a zsidóság egyszorú fejlődése, egy részének, a kor és nemzeti szellemhez simulni vonakodó irányzata, másrészt, hogy mindenkor alkalmazkodni igyekezik a létező hatalomhoz: alkalmasak voltak anyagot nyújtani ahoz, hogy e kérdés nálunk is elmérgesedjék.
 De hogy ez oly alakban lépett fel, mint tapasztaltuk: annak főoka szintén azon politikai rendszerben fekszik, mely a függő és szomorú gazdasági helyzetet s a hatalom mesterkélletű fentartását eredményezte s a mely elmulasztotta a hazai zsidóság rendezetlen helyzetét tisztázni s a zsidókérdésnek az emancipáció után, megoldatlanul maradt részeit megoldani.
 Erős meggyőződésünk, hogy ezen kérdésből felmerült bajoknak is, első s fő-

orvszere, Magyarország állami és közgazdasági önállóságának helyreállítása.
 Addig is azonban, míg ez bekövetkezik, sürgősen szükségesnek tartjuk, hogy részben 1849-iki nemzetgyűlés által e tárgyban tett kijelentések nyomán haladva, részint a környező államokban azóta beállott viszonyokat figyelembe véve a következő intézkedések tétessenek.
 1. Minthogy a zsidóságnak, mint valóságos felekezethez, maig sincs azon színvonalon, melyen egyenlővé tehető volna a többi felekezetekkel: szőlítassék fel a hazai zsidóság, hogy nyilatkoztassa ki kellő határozottsággal hitágazatait, reformálja s esetleg szüntesse meg a korunkkal s a jelen társadalommal össze nem férő szokásait és ezek eszközlése végett tartson országos zsinatot. Lépjön, most már egyenlő polgári s politikai jogok talaján, az 1848-ik évi zsidó nagygyűlés nyomdokaiba és törekedjék a magyar nemzetével egyenlő történelmi s közerkösi alapon helyezkedni.
 2. Szervezze a zsidóság, a kor jogos kívánalmainak megfelelő egyházat és hitközségeit s az utóbbiakat egyszersmind tekintettel az anyakönyvek helyes vezetésének igényeire.
 3. Rendezze és fejleszse kebelében a közköztudást, a rabbi-képzéstől kezdve, az oktatás minden fokán, magyar nemzeti szellemben.
 4. Akadályoztassék meg a külföldi zsidóság beözönlése, a telepedés feltételeinek szigorubbá tétele által, sőt a beköltözésnek bizonyos időre való megtiltása által is.
 Ezek szerint tehát addig is, míg a közgazdasági önállással bekövetkezik a teljesebb és gyökeres orvoslás, határozottan követelünk kell, hogy legalább ezen intézkedések, melyek nagy részének üdvös hatása, a hazai zsidóság megtartásától is függ, haladéktalanul megtörténjenek.
 Ha meg nem történnék, ha elodáztatnák, azok kiktől létesítésük függött, fogják viselni a felelőséget, az ebből eredő súlyos társadalmi és politikai következményekért.
 Polgártársaink! Megjelöltük ezzel álláspontunkat ezen kérdésben is.
 Fontos és mérleható e kérdés és megoldást követel.
 De ne feledjétek, hogy a mire mindenképp törekedni kell, a mi a zsidó-üggyel kapcsolatos bajokat is orvosolni képes s a mit semmi körülmények közt nem szabad más törekvésnek alá rendelni, az hazánk önálló állami létének, önrendelkezési jogának, szabad mozgásának megszerzése!
 Ne feledjétek, hogy az, a ki ösünk

TÁRCA.
Tánc-közbén.
 (Német után.)
 Kéz a kézben! leánykám!
 Vig tánczosok közt keringek.
 Egyszer csak a pap élénk áll
 S vége szakad a zenének.
 „No-no flu! — így int a pap —
 Szilaj kedved kordát veszve,
 Elsodor a gyönyör árja —
 Vigyázz, ne ess' kísértetbe!”
 Mily bölcsen szólt, mily igazán!
 Helyes volt az intó beszéd.
 Gonosz fickó a kis Ámor,
 Elveszi az ember esztét.
 A szép leány megigézett,
 S szívennel most játékokt úz
 Rám-rám kacsinat, — s szeme oly szép...
 Ah, de éget akár a tűz!
 Várady Ferencz.
 Ő és én.
 Az ő sorsa csupa öröm,
 Az enyém búbanat,
 Élte napja derűs, vidám,
 Az enyém oly bgyadt.
 Száradó fa vagyok, melyet
 Késző repkény ül —
 Míg a repkény virul: a fa
 Életét veszt el.
 S. V. F.

Tévedések vigjátéka.
 (Beszély.)
 Irtá: Zichy Károly gróf.
 V.
 A két bölgy a szalomba lépett. Margit követé Nikóné tanácsát: lefeküdt a pamlagra. Nikóné hosszan legeltette szeméit Margitnak dült vonásain, pihegő keblén.
 — Férjed nem szeret, megesalt! — mondá páthoszszal.
 Hogy mennyire volt esalhatatlan a Nikóné tapasztalata, kitént abból, hogy Margit egy tampa sikolyt ballatva — csakugyan elájult.
 — Szegény kiesike! sohajtá Nikóné hozzálépve — én megtettem kötelességem.
 A midőn Nikóné elégnék találta az ájulást, kivette szagos lvegét, Margit orrocskája alá tartá, miközben halántékát dörszögölte.
 A női szív örök rejtély. Margitot az ájulás korántsem lankasztá el. Felugrott. Megragadá Nikóné kezét.
 — Ki a szentségtörő bűnös ezinkostársá, ki az, ki Bélámát halóba keríté? Tönkreteszem, összezuzom, vitriolt öntök arczába...
 — Nyugalom, nyugalom — csitítá Nikóné. — Rossz terv, mert az ilyenekért bezárnak.
 — Mit tegyek, mit tegyek — zokogott Margit. Itt hagyom, még ma válok tőle.
 — Ezzel csak a bűnösök örömet fokoznád.
 — Oh néni, miért tették engem Bélával ily szerencsétlenné.
 — Hja, lelkem, ki olvashat a vesékben?
 — Tudni akarok mindent, szóljon.

— Csak úgy, ha ígéred, hogy tanácsaimat híven követed.
 — Igérem, esküszöm!
 — Halld tehát. Béla mindig rossz szemmel nézte, ha ide jövök.
 — Igaz.
 — Tudod miért nem szivelhet? mert sejtí, tudja, hogy engem megesalni nem lehet. De menjünk tovább. Kedden este Dudásné —
 — Du-Du-Dudásné! mo-mo-most is. Margit nem fejezhető be szavait. Szíve szorult. Hangja elakadt. Visszahanyaltott a puha pamlagra. Pillanatnyi szünet után halkán sugá:
 — Tovább, tovább.
 — Hídeg vér. Kedden este nyolez és kilencz óra között ott a Varga-utca végén találkoztak.
 — Igen, azt mondá, a kaszinóba megy.
 — Béla vele ment. Dudás nem volt otthon. A többit képzeltethet.
 — Oh, megbasd a szivem!
 — Nem lvegből van az. Az a hájfejű Dudás azonban nesztét vette a do-lognak —
 — S ott kapta?
 — Ott. A lármará összecsuódlott a nép s óh gyalázat!
 — Vívta?
 — Nem. Egyszeriten kidobta.
 — Bélát?
 — Igen, Bélát, a híres orvost. Előszőr azt hittem, hogy bátyádat, Dánielt, de meggyőződtem az ellenkezőről.
 — Hogyan?
 — Tudod édesem, a kit elvernek, azon csak marad valami látható jel. Kék folt, karczolás —
 — Oh, ő az, óh gyalázat!
 VI.
 A ki Dombory Bélát közelebbről is-

merte, egy hó óta nagy változást észlelhetett rajta.
 Komor, magába zárakozott, kertli a társaságot, s a mi a legborzasztóbb, szórakozott.
 A városban sok mindenfélét suttognak a hírúvárok. Jóakaró azt mondják, hogy a dittertisiz gyógymódján tőri a fejét; sokat tanul, azért néz ki rosszul. Nem jó akaró: hogy sok nyomja a lelkiismeretét; sokakat küldött a diagnosiz megneem állapíthatása miatt a más világra. Hja! fiatal orvos, tapogatózik.
 Már-már bizalmatlan tekintetekkel találkozott. Betegei, kik az előtt szó nélkül követték rendeletét, most meggyezészeket kockáztatnák: „hátha melg borogattat” vagy talán „hídeget” nézve meg uram, chinint irt-e, vagy Paullina Sorbilist?” És így tovább.
 Dombory azért nem haragudott, sőt szerette, ha figyelmeztették.
 Tény az, hogy leginkább kerülte otthonát, azt a kedves otthonát, melynek megállapításán annyit fáradozott, s a mely annyira szeretett. Ugy érezte magát, mintha boldog és szerette soha nem lett volna.
 Így csalódní! sóhajta óh nők, tehát nincs kivétel köztetek? Mily ördögi varázss rejlik a főkötőben, a mely e változást előidézte!
 Béla e szavai a rendelő szobában hangzottak el, hol egy idő óta szabad idejét tölté. Mivel? talán pathologiai műveket tanulmányoz? Dehogy! „Lélektan, szerelm, házásélet, asszony és több ilyen fajta épületes dolgokkal foglalkozott. Könyvből akarta megismerni a felesége baját. Szegény orvos! Most is olvas! „Mennyi elégtelenség, kellemetlenség lakik gyakorta ifjú házasság pompás lakosztályában és pedig nem egyéb okból, mert az

urnó semmi egyebet nem tud és nem akar, mint élv sovár szalon-hölyg lenni.”
 — Oh Margit, ily ferde fogalmak nem lehetnek sajátaid!
 „A teremtes titka a nőben fekszik.”
 — Oh mennyi igazság! — sóhajta.
 A hol mi férfiak hosszú gondolkodás után valamire a legkisebb ürügyet sem találnak, ott az asszony száz fontosnál fontosabb okot hozhat fel.
 — Lehet, lehet, de miért nem mondja el okait?
 „A házígond a legkellemetlenebb keresztiségének egyike, mert mindig a testi szükségére s állati fentartásra emlékeztet. Csak leveri és nem nemesíti a kedélyt.”
 — Meg van, meg van — kiáltá nagy örömmel Béla. Ez az én kis feleségem baja, semmi más! sok a gondja s ez el-tompítja kedélyének rugókonyaságát!
 Oh, hogy én ezt előbb nem tudtam!
 Persze hogy úgy van. A ház gondjaiban oszlik fel szerelme. Nem, ezt nem tltrom tovább.
 A gondolatot ttra követte.
 Egy negyed óra elteltével Domboryt a cseléd-közvetítő intézetben látjuk. Dolga volt ott. Elvégezte. Felismerte a diagnosiz. S mint a kinek szénája már a legjobb rendben van, derült arccal végezte látogatásait, s aztán dobogó szível futott haza estelizni. Futása közben elgondolá, hogy miként fog Margit örvendni, miként fogja készönni gondoskodását. Előbb az ebédőbe nézett. Nem volt még megterítve. Margit szobája felé irányzá lépett. Óvatoss szótézett. Hallérékét csendes zokogás ltté meg s a mennyire a félhomály engedé, látta Margit alakját az ottomanon elterülve.
 — Sir, vajjon miért?
 Hozzá lépett. Térdre ereszkedett, meg-ragadá neje kezét és esőkjával halmozá.

megszentelt kizdalmának, e magasztos
cezljárt hordja keblében, saját keble leg-
nemesebb és legjobbosabb vágya ellen
cselekszik, ha a kizdalmat, melyet e cezl
követel, más törekvésnek rendeli alá, ha
az erélyt és kitartást, melyet e kizdalem
kiván, más kizdalem támogatására fordítja.
Ne feledjétek, hogy a ki ezt teszi
és a nép szenvedélyeit izgatva fel, a
zsidókérdés keretében, egészen idegen
kérdéseket erőszakosan belevon: az árt
a függetlenség ügyének és a jelenlegi
politikai rendszernek tesz szolgálatot!

Igen! Magyarország függetlensége,
önrendelkezési jogának teljessége az, a
miért mindenek följött odaadó kitartással,
kitalító lelkesedéssel, lelkesült erélyvel
kizdentünk kell!

E jelszavak ragyognak a zászlón,
melynek vezére alatt nemzetünk fel-
virágozása elérhető.

E zászlót emeljük mos is elöttetek.
E zászló követésére buzdítanak tör-
ténelmünk legfényesebb lapjai, ennek kö-
vetésére int az a meggyőződés, hogy
nemzet, mely lemond államágának földe-
teiről, mely elcsügged az ezekért vivott
kizdalemében, elveszté létjogát s meg-
semmisül.

Megnyilnak nemsokára a választások
sorompói.

Alkotmányos, törvényes kizdalemre
hivunk fel benneteket és hisszük és
reméljük, hogy zászlóink körül seregletek.
Áldja meg az Isten hazánkat!

Kelt az országgyűlési függetlenségi
pártunk január 30-án 1884. tartott érte-
kezletéből.

Gyórfy Géza m. k., Mocsáry Lajos m. k.,
az országgyűlési függetlenségi párt jegyzője.

Fennebb közlött a függetlenségi
párt újabb nyilatkozványát és abban fog-
lalt iránypontokat. — Utóbbiakra nézve
bennünket megelégtettek többnyire lapjain-
k a bírálatban és ezekből látható, hogy
azokat kivétel nélkül minden helyeslik,
azoknak a párt programmba bevételét
csak pártunknak leggonoszabb ellensége
sugallhatta, már irtunk arról, hogy a zsi-
dók ellenséges indulatával mit sem tör-
rödnének, s azért a zsidó sajtónak alávaló
nyelvöltögetését nem is említenők, de
ellenségünkkel képes tenni oly faktorokat,
mik a közel jövőben döntő elhatározásnak
lesznek a pártalkulásban és számarányok
megállapításában. Nagyon sokan meg-
gondolják ám azt és látva veszik, hogy
oly pártközvetlen esztakozzanak-e, mely mint-
egy számdékosság magától előlki azon
kitalást, hogy legközelebb többségbe ju-
son, mely talán a többséget jutást nemzeti
szerecséltségnek tartja, és előre le-
mond róla. — A zsidókérdés, bármily
éles legyen is, nem való magasztos, haza-
fias pártprogramunkba, ezzel azt nem
kellett volna beszennyezni.

Országgyűlés.

A kétszer megbukott kivételes há-
zassági törvényjavaslat ügye jan. 31-én
került ismét a képviselőház napirendjére.
A miniszterelnök indítványozta: „mondja
ki jegyzőkönyvi határozattal a ház, hogy
a további tüzetelt választást eredményt nem
várva, a főrendiház által ismételtel visszai-
utasított törvényjavaslatot ahoz visszakül-
deni s azt a hozzájárulásra felszólítani
nem fogja; de meg lévén győződve arról,
hogy az ily módon függőben maradt kér-
dés megoldására szükséges, elvárja a
kormánytól, hogy az erre alkál-

Margit összerendezt és méltóságtelesen
taszítá el őt magától, mondván:
— Uram, ez tolakodás!
— Margit, édes Margitom, én hibáz-
tam, beismerem, gondolatlan valék, sok
keserűséget okoztam neked, de —
— És még eléggé merész, hogy ezt
velem szemben pirulás nélkül valja be!
— Pirulni nincs okom. Lásd én hiva-
tásomnak élve, megfélekedtem köteles-
ségemről, nem osztakoztam terhes gondja-
idban, s így kedélyed ezek áldozata lön.
— Kedélyem? Mond életem, szerel-
mem, boldogságom. Oh! Béla! Nem édes
Margit ne szólj így, mert egy kis hanyag-
ság még nem megbocsáthatlan bűn. Te
megbocsátasz s én dúsán kárpótolom ha-
nyagságomat. Jöjj velem a folyóóra meg-
látod.

— Lehet-e az én vesztésémet kár-
pótolni? Nem. A lenyűgözött széttörve
lánczait, másnak vést, önmagának csak
boldog halált hozhat.
— Felmentlek gondjaid alól, ezentül
csak nekem élsz, egyedül nekem.
— Oh önző lélek!
— Béla csengettett. S a belépőknek mondá,
hogy küldje be az új cselédek.
— Új cselédek? Minek?
— O kedvesem ezentül más élet lesz
itt! Te semmibe sem fogsz avatkozni,
érted?

Négy új cseléd lépett be. Dombory
egyenként rájuk mutatva mondá:
— Ez itt a házvezetőnő, amaz a mo-
sónő, im ez inas s itt ez a dajka!
Margit arcán a nevetés és a harag
vívta halálúsát. Az utóbbi győzött.
— Ennyi cseléd — kiáltá, mindön
fogy egy intésre elhagyták a szobát,
folytatá: És ezt nevezed te kárpótlásnak.
Oh Béla! hozzá még az a gny. Dajka!
minek nekem a dajka!?

Dombory nagy zavarba jött.

— Minek, minek? — Tudod, hogy
majd kis fiunk számára kéznél legyen!
— Ne tovább uram! menjen szemeim
elől. Az én vesztéségetem cselédekkel
kárpótolni nem lehet.
— Megfoghatatlan!
— Nikóné ő nagyságához kísérsz?
hallá Margit parancsát.
— Az örömmel várt estelizésből semmi
sem lett.

VII.
Béla a legrosszabb kedvvel ment a
casinóba s nem ügyelve senkire a hirlap-
okba temetkezett.
Kik vannak ott, s mit olvas, nem
tudá. Deliriumából ismert hang zavará fel.
Nikó Dániel volt.
— Régen láttuk egymást barátom?
Hogy vagy?
— Jól — válaszola Béla tómpán.
— Nikó fejét csóválta.
— Igen jól — ismétlé Béla.
— Nikó még mindig a fejét csóválta.
— Feleségem, kitalálni! folytatta Béla
s ajkára még édes mosolyt is kényszerít-
tett, a mely azonban a lehető legsava-
nyubbán sikerült.
— Nem, barátom, te csehül vagy
látom. Rég vártam az alkalmas pillanatra,
hogy figyelmeztesselek.
— Mire?
— Pst. Lassan. Te összeesküvésnek
esel áldozatul.
— Összeesküvés?
— Már fenik a kést, a melylyel ma-
holnap lenyagakznak.
— Barátom, lázad van, különben nem
üzneli gyermek tréfát.
— Sem lázad nincs, sem tréfát nem
fizik. Az összeesküvés feje nóm: Dorot-
tya, s ez elég arra, hogy hidd, a mit
mondok.
— Mondasz valamit. Nődre régóta

masnak mutatkozó időben egy
ezen célnak megfelelő törvényjavasla-
tot terjeszzen be. — Irányi Dániel
zajos helyesléssel fogadott kitaló felszó-
lálásával fentartja a ház határozatát a
kötelező polgári házasság tárgyában. Nagy
István és Hérics Károly (pap) a miniszter-
elnök indítványának csak első részét fo-
gadják el. Istóczy elemében volt politi-
kájának részbeni győzelmé felett s egy-
szerült tudomás vétél indítványozott. Szó-
lat még Hoffmann Pál, Hermann Ottó. —
Pulsky Ágost, Szilágyi Dezső és Tisza
Kálmán, utóbbi nagy zaj és ingerültség
közt. A vitát másnap folytatták. Körössi
Sándor és Hegedűs Sándor a kormány-
javaslat mellett, Simonyi Iván antiszemita
irányban és Ugron Akos Szilágyi mellett.
Tisza Kálmán egy óra hosszat feleselgetett
és fagyasztotta a drága időt, személyes
kérdésben is többen felszóltak, minek
folytán azt e napon sem végezték be.

Február 4-én és 5-én a képviselőház
újra csak a napirenden lévő rég elcsépett
tárgyon mulatott, Mezei Ernő, Dárdai
Sándor, Mocsáry Lajos, Jókai Mór, Helfi
Ignác, Gruber János, Krisztkovics Ede,
Vadnay Andor, Győri Elek, Eötvös Ká-
roly és zárbeszédet Szilágyi Dezső szed-
ték elő bölcsességük kamaráiból az érve-
ket és vitáztak az elhullott kecske gyapja
felett, megspékelve a döglött állatot a
személyes kérdésekbeni sürtt felszólalások
szalonájával, végre február 6-án mintán
még Tisza Kálmán egy óra hosszat fele-
selgetett a mamelukok készítőes he-
lyeslései közt s többen újra személyes
kérdésben szólaltak fel, bekövetkezett a
szavazás s Tisza visszavonulási indulója
negyven szónyi többséggel elfogadtatott.

Külföldi szemle.

Arabi pasa kérdéstevén, véleményét
a szudáni kérdésben akként nyilatvált,
hogy Szudán Egyiptomra nem elveszté,
ő a máhdi személyesen ismeri, erős jele-
lent derék embernek mondja, van
150.000-nyi harcedzett serege, ezzel
Egyiptom nem bírja a harcot, de nem
hiszi, hogy megtámadja Egyiptomot mi-
g ennek Anglia lesz protektora. — Ba-
ker pasa azon nem igen kellemes hirt
táviratozta a khedivének, hogy Tokarnál
megverték a felkelők 2000, főny és hat
ágyú veszteséggel visszavonult Szua-
kimba. Az angol királynő parlamentet
megnyitó trónbeszédben akként nyilat-
kozott, hogy Gordon tábornok küldetésé-
nek célja Szudán kitírítését eszközölni,
erre nézve escelekvisi szabadságot nyert.
Bécs és környékre az osztrák kor-
mány csakugyan kihirdette a kisztróm-
állapotot, mire törvényileg fel van hatal-
mazva, de egyuttal az erre vonatkozó
törvényjavaslatot betערjeszté a reichsráth-
nak, mely azt 24 tagu bizottsághoz uta-
sította.

Baker pasa vezérele alatti egyip-
tomi csapat vereségéről febr. 6-ról tá-
viratozzák, hogy a csapat 3600 főny volt
a tüzerek csak egyszer löttek, az is ha-
tas nélkül maradt, a gyalogság részint
földre borult s elbányva fegyvereit böcsa-
natot kért, részint gyalázatosan megfuta-
modott s meg sem állt, míg az erődök
közt nem volt, a felkelők nem töltözték,
különben mind lemészárolhatták volna.
Az összes ágyúk és élelmi szerek el-
veszték, egyes lovakok egész egyiptomi
századokat megszállasztottak. — Ezen
vereség hírére a saatóes politikájú angol
kormány megszeppent. Parancs adatott

gyanus szemmel nézek, s különösen egy
idő óta gyakran látom házamban. Beszélj!
— Légből kapott histórián alapul az
egész. Hisz ismered Dorottyát; ő jó asz-
szony, jó anya, jó feleség, jó honle-
ány, de...
— A dolagra!
— Képzeld elöször én voltam gya-
núnak czéltáblája. Na soha sem fe-
ledem el. Te, megnézte a hátamat, a nya-
kamat!...
— Mi végből, türelmetlenkedék Dombory.
— Kék foltokat, és karezolást ke-
resett.
— Világosabban, világosabban...
— Egy kaland szomorú hősnének tar-
tott, s most az a kalandor te vagy.
— Nem, az lehetetlen. Az én Margi-
tom! — — —
— Hadd csak, jó a mestere.
— Tudni akarok mindent, szólj.
— És Nikó beszélt. És Bélanak hátárta-
lan öröme lön.
— Ez büntetlenül nem maradhat! ki-
áltá Béla. Társam voltál a szenvedésben,
légy az, midőn szükségem van reád.
Nikó Dániel kezét adott.
— Oh és én oktondi hol kerestem a
baj okát!
— Most az egyszer nem ismerted fel
a diagnozist barátom. De se baj még is
hozza fogunk a gyógykezeléshez.
— S pedig még ma. Nődek azt fo-
god mondani, hogy holnap este nyolcz
órákor Dudásnéval az ő szőlőskertjében
fogok találkozni. Ezenkívül gondoskodj
női öltönyről, s vitesd ki Pali szőlőkert-
jébe. A többit bízd reám.
— Jól van.
A szövetségesek elváltak.
VIII.
Margit a salon ablak párkányára hájtá
fejét. Dörgött az ég, a villámok czikáz-

csapat-szállításokra, mert félti Szuakim
és a vörös tengeren lévő több erődöt,
nehogy a máhdi hatalmába essenek.

Kimutatás

a pécsi kir. postahivatal 1883. évi for-
galmáról.
A postahivatal összes
évi pénzforgalma . . . 2.335,088 frt 54 kr.
melyből volt

Jövedéki bevétel:	
Levél portóból	362 frt 40 kr.
Koeciposta díjakból	29.518 " 99 "
Hírlap mellékletekért	20 " " "
Koeciposta kézbesítési díjakból	1.467 " 13 "
Fiókberletekből	248 " " "
Értékekizikékből	37.373 " 80 "
Hírlapjegyekből	880 " " "
Egyéb bevételek	154 " 74 "
Összesen: 70.445 frt 63 kr.	

Jövedéki kiadások:	
Fizetésekre	15.210 frt 92 kr.
Éjjeli szolgálatokért	219 " " "
Express díjakért	138 " " "
Bélyegárusok százaléka	266 " 90 "
Irodai átalány	650 " " "
Fűtési átalány	264 " " "
Egyéb kisebb kiadások	1.230 " 15 "
Összesen: 17.978 frt 97 kr.	

Levonva a kiadásokat mutatkozik tisztajöve- delem	
	52.466 frt 66 kr.

Forgalmi adatok.

Elarusított értékek:	
Hírlapjegy	88.000 db.
2 kros jegy	80.500 "
3 kros	23.700 "
5 kros	480.100 "
10 kros	49.500 "
20 kros	3.200 "
Levelezőlap 2 kros	140.500 "
Utalvány beföldi	47.000 "
" külföldi	900 "
Szállítólevél	24.800 "
Utánvételes szállítólevél	12.500 "
Levélböríték	6.600 "
Pénzes levélböríték	830 "
Postai megbízás	1.200 "
Vannnyilatkozat	200 "
Francia cédula	100 "
Adó és illeték utalvány	200 "

Koecipostai küldemények:
Feladatott pénzeslevél és szá-
llitvány 61.395 db.
Erkezett pénzeslevél 25.143 "
" szállitvány 74.948 "

Átrovatolás végett érkezett:
Pénzes levél 10.881 "
Szállitvány 15.417 "

Étrovatoltatott:
Pénzeslevél és szállitvány 90.098 db.
Ebből volt záron kívüli szállit-
mány 55.476 "
Mig 34.622 db. 16.984 pénzes szákbán
nyert továbbítást.

Utalvány:
200 frtjg terjedő utal-
ványokra befizetett 1,196.947 frt 57 kr.
volt feladva 51688 db.
200 frtos utalványok
33218 db. kifizetett 1.277.938 " 01 "
Pénztári utalványokra
befizetett 735.441 " 91 "
Pénztári utalványokra
kifizetett 161.445 " 22 "
Összes utalv.-forgalom 3,371.771 frt 71 kr.

Postai megbízás:
A magyar területről 214 db. 5.316 frt 37 kr.
Ausztriából 532 " 22.186 " 52 "
Külföldről 44 " 1.365 " 05 "
Összesen: 407 " 28.867 frt 94 kr.

— Béla nélkül soha — Kolostorba
megyek.
— Mondták azt már mások is. Sies-
stünk, nincs vesztegetni való időnk.
— Kész vagyok. Mond még egyszer
biztos vagy-e mindennél?
— Minő kérdés? Mennék-e veled?
— Igaz.
— Rajta tehát.
— Hogyan, gyalog?
— A kocsi zörejt támaszt.
— Messze van?
— Félóra alatt ott leszünk.
Félreesső útezőkon szólanul haladtak

Beváltatott:
A magyar területéről 98 db. 2.638 frt 08 kr.
Osztrák területéről 281 " 11.654 " 17 "
Külföldiekből 28 " 1.107 " 90 "

Összesen: 790 db. 15.400 frt 15 kr.
Számadási hiánnyal 3 frt 89 kr.
Bírság 3 frt 50 kr.

A hivatalt ellátja a hivatalfőnökkel
együtt 12 tisztviselő, kik közül kettő gyak-
nok, kettő pedig pedagógus helyett alkalmazott
kezelő díjnok.

A szolgasemélyzeti létszám 14-ből áll,
kik közül öt lépőváltott, kettő kocsipostai
küldemények kézbesít naponként kétszer.
— A belső szolgálatra a levélgyűjtés és
helyi járatok kiseretere 7 szolga van alkalmazva.

Összekötődése van a pécsi postahiva-
tálnak hat vasuti vonattal, három külföldöz
kocsi és négy gyalog postajáratral.

Van a városban 23 levélgyáruada
22 levélgyűjtő szekrényvel, melyek na-
ponta kétszer ürítettek ki.

A pécsi postahivatal kézbesítési ke-
relletébe tartozik nyolcz község, három
puszta s három csárda.

Végül még felemlitendő, hogy Pécs
város területén az év II-ik felében két
fiókpósthivatal állítottatott fel és a sátor-
táborban az ősi hadgyakorlatok alatt hat
héten át szintén egy külön postahivatal
működött, mely hivatalok forgalma a fen-
tebb közlött adatok közé felvéve nincsen.
— A budai külvárosi I. postahivatal tiszta
jövedelme volt július hó 15-től december
hó végéig 1514 frt 57 kr. s ugyanott utal-
ványokra befizetett 48.978 frt 85 kr.
— A szigeti külvárosi II. postahivatal
tiszta bevétele volt 388 frt 95 kr., utal-
ványokra pedig befizetett 18.106 frt
31 kr.

Purcell Béla
postahivatal főnök.

Egyleti élet.

A pécsi kath. legényegyletben f. hó
2-án d. u. 5 órákor tek. Vécsey József,
pécsi távirtdafőnök ur igen érdekes felol-
vasást tartott a „lámpák” eredetéről.

A nagy számmal jelenvolt vegyes kö-
zönségre kellemes benyomást tett, midőn
látta a felolvasó hogy mint lelkesült
lelke egész hevével az ipar iránt és mint
iparkodott szíve ezen nemes érzelmeinek
megnyerni a jelenvolt egyleti ifjúságot.

A mélyen tisztelt felolvasó örüm-
mel vallotta be, hogy Magyarországon
az első iparosok egyházi férfiak voltak,
egyházi férfiak voltak azok is, kik az
ipar fejlődés terén hazánk polgárai között
a világosság szövetségét hordozták. Azt,
hogy korunkban is egyházi férfiak azok,
kik az ipar és művészet oltárára kiszá-
mithatlan áldozatokat tesznek, elvitázhat-
lan tények bizonyítják.

A mélyen tisztelt felolvasó ur csak
örömeinek kívánt kifejezést adni, midőn ő
a pécsi kath. legényegyletben, mely kath.
főpapnak köszöni létét és jelen virágo-
zó állapotát is, az egyleti ifjúságnak az
ipar mezején oly nevezetes szerepet ját-
szó lámpáról, annak eredete és fokozatos
fejlődéséről felolvasást tartath.

Igen érdekes színekkel esztelte, hogy
az 1783-ik évi nov. hóban, tehát 100 év
előtt feltalált lámpa mily változásokon,
javításokon ment át, mennyi pénzbe és
kizdalembe került a svájci szappanos
mesterembernek míg találmánya mint övé,
diadalt szerzett részére. Igen érthetően
állítá elő, hogy miként bontakozott ki
kedvetlenek állapotából és érte el jelen-
legi formáját és tökélyét.

tak. Máskor félt volna egyedül, most ki-
hívólag nézte az elemek játékát. Ajka
mintha mondaná; ide, e szívet zúzd szét,
s ne bántsd a boldogot.

— Nézd vége a ruhámnak, szemem
tele porral, kalapom oda van. Br! mi-
lyen csúf idő! — sopánkodék belépve
Nikóné.

— Az idő is gátol tervtünkben —
mondá Margit, inkább maradjunk honn.
— A szilárd akaratot nem gátolja
semmi. Honn maradni most?
Ellenkezöleg, az idő olyan kedvező
mintha szoldunkban állana.

A szél az erkély virágait nagy robaj-
jal kezdé tarolni.
— Ugy, ugy, sőhajtá Margit — ti-
pord el mind, hogy emléke se maradjon
az egykori boldogságnak.

— Szentimentalizmus, készülj!
— Igen, neni!
— Te, tétoválzó?
— Dehogy. Sohasem fogom többé
látni e kedves otthon, hol egykor a leg-
kisebbségi tárgy is boldogságot mosolyogta
felém.

— Csak esendesen. Te még boldog
lész. Jogod van hozzá. Szép, gazdag és
fiatal vagy.
— Béla nélkül soha — Kolostorba
megyek.

— Mondták azt már mások is. Sies-
stünk, nincs vesztegetni való időnk.
— Kész vagyok. Mond még egyszer
biztos vagy-e mindennél?
— Minő kérdés? Mennék-e veled?
— Igaz.
— Rajta tehát.
— Hogyan, gyalog?
— A kocsi zörejt támaszt.
— Messze van?
— Félóra alatt ott leszünk.
Félreesső útezőkon szólanul haladtak

Valóban a lámpavilág minden egyes
profasiás tanulságot szolgált az iparos if-
júságnak, hogy kiki saját iparágában
találhat elég teret arra, hogy magát abban
tökéltesse.

Az igen érdekes felolvasást lelkes el-
jenek követték, mire az egyleti elnök
hálás köszönetet mondott az egylet és a
jelenvolt közönség nevében ezen érdekes
és hasznos felolvasásért. Ha az iparos lám-
páját ily nemes érző férfiak élesítik,
kétséget sem szenved, hogy az oly vilá-
gosságot fog árasztani, mely mellett ő
örömmel fog dolgozni a haza jobb és
boldogabb jövőjén.

Azok, kik az ipar virágozását elő-
mozdítani iparkodnak, azt mondják:
„Isten áldja a tisztas ipart!” melyre az
iparosok öszinte válasza: „Áldja Isten
az iparos ösztály nemes szívű barátjait!”

Törvényeszéki csarnok.

Előadott polg. ügyek.

Február 5-én. Vécsey Rezső kir. tszéki
bíró által. Sekweitzer Antal és neje Wahl
Magdolna — Wahl János és neje Stefan Erzsébet
ellen tulajdon- és haszonélvezeti jog iránt. Pintér
József — Rosinger Károly csőtömeg ellen 1900
frt s jár. iránt. Krausz Sándor — ugyanez ellen
300 frt s jár. iránt. Hirschfeld Lipót — Barany-
mecs közönsége ellen 1695 frt 46 kr. stb. iránt.
Bogyay Pongrácz kir. tszéki bíró
által. Zinner Vilmos — Mühlhäuser Margit és
társai ellen ingatlan tulajdonjogának megítélésé-
iránt. Baumgartner Adám és neje — Baumgart-
ner György és neje ellen okirat kiállítására köte-
leztetés iránt. Weiller J. N. — Florin János el-
len 681 frt 67 kr. s jár. iránt. Február 7-én. Ha-
rangos Erzsébet és társai — Légrádi János és
társai ellen erdő-iletemény tulajdonjogának meg-
ítélésé iránt. Molnár Mátyás — Molnár Pál és
társai ellen örökösödés iránt.

Büntető ügyek:
Február 4-én. Jankovics Koszta ellen lopás
és sikkasztás miatt. Február 11-én. Nagy János
ellen lopás miatt. Bárany József ellen csalis
miatt. Wéber János és társai ellen sikkasztás és
abban bíróességek miatt. Február 13-án. Kiefer
Henrik és társai ellen csalis miatt. Müller Henrik
és társai ellen magánosok elleni erőszak miatt.
Február 15-én. Szovics Constantin ellen csalárd
bukás miatt.

A Piacsek-ügy végtár- gyalása!

Folyó évi február hó 8-án d. e. 9
órákor hirdették ki a két napig tartott
végtárgyalás eredményét, — mely Piacsek
Gyula építész és Török István pallér a
gondatlanság miatti emberölés vétségének
vádja és annak következményei alól telje-
sen fölmenti. Az ítélet indoklása, telje-
sen elfogadja a védelem álláspontját, mely
fokrol-fokra, jogi érvekkel, taunbizonyoságo-
kkal és logikai következtetésekkel a vádat ugy
szólván teljesen kiforgatta sarkaiából; mi-
nőlfogva utaljuk a tisztelt közönséget ma-
gára a védbeszédre, melyet alább egész
terjedelmében közlünk.

A tárgyalás f. é. február hó 6-án reggeli
9 órákor vette kezdetét.

A törzsk Szikszay János elnök,
Dömötör és Verner szavazó bírák, Brodszky
Béla és Koszár János jegyzőköl állott. A
közvádlói széklet Augyal Pál, kir. al-
ügyész foglalta el; Piacsek Károlyné ma-
gánpanaszott Bodó István, özv. Sander
Jánosné Asztalos János képviselte,
Piacsek Gyula vádolt építész dr. Il-
l és Károly védelmezte, Török János
pallér védoje pedig Némethy Jó-
zsef volt. Mindenek előtt érdekel panasz-
osok hallgatattak ki, kik a ledölt falon
kisebb-nagyobb sérülést szenvedtek. Az-
után a meghaltak özvegyei Piacsek Ká-
rolyné és Sander Jánosné képviselői ad-
ták elő kárterítési igényeiket. Következett

egymás mellett. Keblök heve dazolt a
hideg széllal. Szemükben vad tűz égett.
— A midőn a városból kiértek, az est
teljesen beállott.
— A gyalog ösvényen, mely a szőlős-
kerterkehez vezetett, Nikóné ment elől,
térdig emelve ruháját.
— Margitnak kis lábai el-el mertltek a
sárban.
— Kitől tudtad meg, hol fekszik az
a ház? kérdé Margit.
— Mondtam már, hogy bátyád sem
tisztá e dologban. Firtattam, s ő elszólta
magát. Oh Dániel, tiz legszebb évetem
adnám, ha egyszer tetten kaphatnálak!

Minél közelebb értek a kerterkehez,
Margit annál lassabban lépdelt.
Nikóné azonban nem fogvott ki a
biztatásból.

A végzetes ház tornácában állottak.
— Félek — rebegé Margit, vissza-
fojtva lélekzetét.
— Bátoroság! sugá Nikóné. — Előre
hab, mily édes a bosszú!

Ez a szó villanyos hatással volt
Margit idegeire.
— Bosszút, igen bosszút liheg a meg-
tört szív.

Az előszobába léptek. Sehöl semmi
nesz.
— Hátha nem itt vannak? kérdé
Margit.

— Dániel jól megmagyarázta a helyet

Hirdetések:

88 számhoz
1884

Faeladási hirdetmény.

A vaisyzó m. kir. közalapítványi erdőgondnokság kezeléséhez tartozó pagony (III. főosztály) Cser nevű dülöjébe az 1884. évi vágás famennyisége mintegy 395 darab

pintér-, épület- és tüzi-szálla

a f. évi február hó 13. és következő napjain délelőtt 9 órakor a helyszínen szálsként szóbeli nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz-fizetés mellett el fog adatni.

Árverési feltételek az alulírott naponként d. e. 8-tól 12 óráig meg tudhatók.

Vaisyzó, 1884. február 5.

Mányay Imre

m. kir. közalap. erdősz.

Üveg-fényképek

mű-kiállítás. 27 (1-1)

Ma szombaton és holnap vasárnap XIII. (függelék) SZOROZAT.

Ujonan érkezett tájképek minden országból.

Hétfőn 11-én és kedden 12-én

Svájcz a Montblanc megmászásával.

Kedden este visszavonhatatlanul a mutatványok bevégezte.

Borkereskedők és seprő-pálínkat égető egyéneknek fontos:

A kiégett seprő, mint hasznavehetetlen, idáig minden értékesítés nélkül kiöntetett. — Most azonban a megtett próbák szerint, minden nagyobb befektetés nélkül borsavas mészel előállítására igen alkalmas és nagy procentumokat hoz, a ki ezen új üzletbe utasítást kíván, csekély tisztelődij mellett forduljon bátyámhoz

Dr. Védrody Viktor

vegytanárhoz Debreczenbe, ki is a kellő utasítást írásban megküldi. Pécs, február 5-én 1884.

Schwarzer József.

Egy tágas udvari szoba, konyha és fakamra a belvárosban

ápril 1-től kiadó.

Ugyanott egy Howe-féle varrógép eladó. Értkezhetni Kisfaly-utca 2. sz. az udvari emeletben.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint Beremend község tulajdonát képező

italmérés jog

a nagykorosmához, udvartér- és kerttel, mészsázk, egy 24 katasz. hold szántóföld- és réttel, továbbá a vörösesárdához udvartér és kert, egy 3 hold földdel

1884. évi február hó 20-án d. e. 9 órakor Beremenden a körjegyzőség irodájában

tartandó nyilvános árverésen 1884. ápril 1-től egymásután következő 6 évre fog a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe adatni, miről az árverezni óhajtok azzal értesítetnek, hogy magukat elegendő bánatpénzzel ellássák.

Az árverési feltételek a körjegyzőség irodájában mindenkor megtekinthetők. Beremenden, 1884. január hó 14-én.

Az előljáróság.

Feltalálva!!!

Eladhatatlan tanulmány által valahára sikerült dr. Benden-nek egy oly

Haj-kenőcsöt

előállítani, melyről jogosan állíthatni, hogy: az a valódi czelnak megfelel. Ezen kenőcs igen rövid idő alatt sürű s erős szájká- és haját növel és a hajak kiullását megakadályozza. A feltaláló kezességét biztos határról

Egy üvegecske ára 2 frt.

Valódi csak egyedül Dr. v. Benden, Prag, Salmgasse 7., az összegző előre beküldése mellett kapható.

22113 szám.
1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatóknak kiskoru Szőke István végrehajtást szenvedett elleni 19 frt 20 kr. tőke, ennek az esedékességétől járó 6% kamatai, 5 frt 90 kr. végrehajtás-folyamodási és 9 frt 15 kr. árverés-folyamodási és követelések, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok: a pécsi 5205. sz. tjkvbe foglalt 3892. hszsz. szőlő és pincének alperest illető fele 309 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett a kir. tszék telekvi irattárában 1884. évi ápril hó 4-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzzel az ingatlan kikiáltási mint becsár 10% vagyis 30 frt 90 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árveréstől számítva 1 hónap, a 2-ik részt 2 hónap és a 3-ik részt a bánatpénz betudásával 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

Kiadta

Declva

57. (1-1) kir. tszéki jegyző.

22904 szám.
1883.

Árverési hirdetmény.

Özvegy Kerekes Sándorné mohácsi lakos végrehajthatóknak Mlnszter Ede és özv. Lechner Anna (Netti) pécsvári lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 694 frt tőke követeles és ennek 1882. évi augusztus hó 6-ik napjától járó 8% kamatai, 35 frt perbeli, 16 frt végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 7 frt és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX t. cz. 144. § a alapján és a 146. §. illetve 176. §-a értelmében a pécsvári 631. sz. tjkvben felvett 82 #/1 hszsz. 60. sorsz. háznak özv. Lechner Mórné szül. Kuttner Annát (Netti) illető felére 1010 frt mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1884. évi február hó 20-ik napjának délelőtti 10 óraja pécsvári községi bírói lakban tüzetik ki.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagyis 101 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az első az árverés napjától számítandó 15 nap alatt, a másodikát ugyanazon naptól számítandó 1 hónap alatt, az utolsó 1/2-madát ugyanazon naptól számítandó 2 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6-án 39415/J. M. sz. alatt kelt rendeletben előírt módon a pécsi kir. adóhivatalnál mint letéti letéti pénztárnál lefizetni.

A pécsi kir. tszék telekvi hatóságának 1884. évi december hó 21-ik napján tartott üléséből.

Kiadta

Visy Pál,

53. (1-1) kir. törvényszéki jegyző.

Biztos és gyors eredménnyel bírnak a nagy gyógyszerjü utifüplántából Bécsben készített és mindenütt nagyra becsült

utifü melleczukorkák

hurut, rekedtség, elnyákosodás, köhögés stb. ellen. 291. (11-7)

Valódi csak gyógyszerárakban kapható.

A pécsi és vidéki n. t. közönségnek

állatseregletem

számos látogatásért köszönetemet nyilvánítva, tudatom egyszersmind, hogy az

holnap vasárnap, február hó 10-én visszavonhatatlanul utójára tekinthető meg.

Ezen napon, az állatok etetésével összekötött

4 nagy előadás tartatik

és pedig: 11, 3, 5 és 7 órakor. Az 5 órai előadáskor külön

nagy kigyók etetése,

mely ritka látványosság megtekintéséhez különösen tisztelettel felhívja a n. t. közönség figyelmét

FALK GYULA.

22667 szám.
1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatóknak kiskoru Szőke István végrehajtást szenvedett elleni 74 frt 13 1/2 kr. tőke, ennek az esedékességétől járó 6% kamatai, 8 frt 25 kr. végrehajtás-folyamodási és 10 frt 15 kr. árverés-folyamodási és követelések, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok n. m. a pécsi 1889. sz. tjkvbe foglalt 2887. hszsz. 270. sz. ház, udvartér és 2888. hszsz. kert 800 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett a kir. tszék telekvi irattárában 1884. évi március hó 17. napjának d. e. 10. órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatul fog.

Az árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzzel az ingatlan kikiáltási mint becsár 10% vagyis 80 forintot készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 1 hónap, a második részt 2 hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 4 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. törvényszék, mint telekvi hatóságnak 1883. évi december hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta

Declva

52. (1-1) kir. törvényszéki jegyző.

22112 sz.
1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatóknak Benkovits István pécsi lakos végrehajtást szenvedett elleni 473 frt 13 kr. tőke ennek az esedékességétől járó 6% kamatai, 10 frt 25 kr. s 13 frt 15 kr. árverés-folyamodási s követelése, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok n. m. a pécsi 445. sz. tjkvben foglalt 5496. hszsz. szőlő, szilvas s pincze 752 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett a kir. tszék telekvi irattárában 1884. évi március hó 6-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatul fog.

Az árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzzel az ingatlan n. m. kikiáltási mint becsár 10% vagyis 75 frt 20 krt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 1 hónap, a második részt 2 hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 3 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekvi hatóságnak 1883. december 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Visy Pál,

51. (1-1) kir. törvényszéki jegyző.

Egy szakácsné,

ki a konyha-gazdaságban és a legfinomabb étkek elkészítésében tökéletesen jártas, ajánlkozik helybeni úri házhöz vagy a vidékre, Lakása e lapok kiadó hivatalában megtudható.

Mária-celli gyomor-cseppek

jeles hatású gyógyszer a gyomorminden bántalmi ellen

és föllímulhatatlan az étvágyhiány, gyomor-egyensúly, rosszszagú lehelet, szelek, savanyu felbúgás, kólika, gyomorhurut, gyomorfájdalom, hűgycsőképződés, túlságos nyálkázás, sárgaság, undor és hányás, felfújás (ha az a gyomor bántalma), gyomorfájdalom, székrekedés, hasi nehézség, étel és ital által, gilliszta lép és májbetegség, aranyeres bántalmi ellen.

Egy üvegecske ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Pécsen Balás Ödön, Kovács Mihály és Sipőcz István gyógyszerészek áránál.

Valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárán és kerekedésében.

Központi székhely: rakit nygyban és kicsinyben.

BRADI KÁROLY, az "Óra ngyalhoz" címzett gyógyszerárán Kremzierben, Morvaországban.

1. 0 5

A pécsi köszönbánya és gépgyár részvénytársulat

1884. évi február hó 17-én d. e. 10 órakor Pécsen saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. cz. részvényesek, figyelemmel az alapszabályok 24. §-ára, ezennel meghívatnak.

T á r g y:

Igazgatósági jelentés bérlőnek azon kérelme felett, hogy a bérlési szerződés megszüntessék és a bérlési tárgyak tőle átvéssenek.

Kelt a pécsi köszönbánya és gépgyár részvénytársulat igazgatósága részéről 1884. évi január 30-án tartott üléséből.

KOSZITS SZILÁRD

titkár.

Berlin. Hoff János csász. kir. udvari malata-készítmények gyárosa Bécsben. Szt.-Pétervár.

<p>Hoff János-féle malátakivonati egészségügyi sör,</p> <p>Az általános elgyengülés, mell- és gyomorhajok, sorvadás, vérszegénység és az altesti szervek rendetlen működése ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer illőtlőknek mindennemű betegségek után, Ára palackonként 56 kr.</p>	<p>Hoff János-féle malátakivonati melleczukorkák,</p> <p>Felímulhatatlan a köhögés, rekedtség és elnyákosodás ellen. A számtalan hamisítások végett két csomagolás a valódi malátakivonati melleczukorkák végleges (a feltaláló árcéképe) kell főleg ügyelni. Kékesomagokban 60, 30, 15 és 10 kral.</p>
---	--

A gyógyszeranyag és az egészséget előmozdító készítmények belső egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.

ALÁÍRÁSOK: Ö felsége Viktoria angol királyné. — Királyi ő felsége az edinburghi herceg. — Spenser, a kiállítás elnöke. — John Eric Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

<p>Hoff János-féle koncentrált malátakivonatot.</p> <p>Mell- és tüdőhajok, idült köhögés, hurut és gégefőzajok ellen. — Biztos siker, s igen kellemes szer. Palackonként 1 frt 12 kral és 70 kral is.</p>	<p>Hoff János-féle malata-csokoládé.</p> <p>Testi- és idegyengeségben szenvedő egyéneknek felettébb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű kiváltságos ott igen ajánlható, hol a kávé élvezete mint nagyon ígató meg van tiltva. 1/2 kilós csomag 1 frt 80 kral, 90 és 60 kral, 1/4 kilós csomag 2 frt 40 kral, 1 frt 60 kral és 1 frt.</p>
--	--

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhajok, elerőtlenedés, lesorványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből illőtlők számára.

58-szor kitüntetve alapított 1847-ben

A valódi malátakivonati készítmények feltalálója s egyedüli készítője

Hoff János es. k. udv. szállító urnak, es. k. tanácsos,

Európa csaknem valamennyi fejedelmének udvari szállítója, Bécs, I. gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 2. Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben császári ő felsége Károly Lajos főherceg, Frigyes főherceg, királyi ő felsége a valesi herceg, Ligne herceg, az oldenburgi herceg, a reussi herceg, Ferenczy királyné, királyi ő felsége felolvasónője, Mária Valéria hercegnő királyi ő felsége angol nevelőnője, a Metternich család, Clam-Gallas, Karácsony, Batthyány, Rommer, ő nagyméltósága Philippovich tábornagy, gróf Wurmbbrandt, sat. sat. Ajánlva orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schütter, Schützler, Granichstatten s számos mások által Bécsben.

Három legújabb gyógyszerintés és köszönytívalítás Bécsből és a vidékről 1883. szeptemberben.

Sok százra, kihal már lemondtak, a Hoff János-féle malátakészítmények által (malátakivonati egészségügyi sör) meg lőnek mentve, egészségüket ismét visszanyerték s annak még ma is örvendütnék. (A feltaláló saját szavai.)

Bécsi gyógyszerintés. Bécs, 1883. szeptember 11. Nem mulasztatom el írni, a tőjemet a négy hónap óta győző gyomorhurutnak csodálatos meggyógyulását köszönetemet fejezni ki. Főjtem sok mindenféle szer használt, de sajnos minden siker nélkül, míg végre egyszer az újlagos vételű Hoff János-féle malátakészítményre fordultam. Meggyógyultam, s az ő Hoff János-féle malátakivonati egészségügyi sörnek rövid használati után jelentékeny javulás állott be s most a husrongygyógyító palack alkalmazása után főjtem tökéletesen egészséges.

Főjtem úgy az én, mint férjem legújabb állapotát a Hoff János-féle malátakészítményekkel, jelen soromat a hasonló bajokban szenvedők javára szíveskedjék a nyilvánosság elé bocsátani. Neufunthausen Goldschleggasse 28. Mély tisztelettel Flatenk Franziska.

Óvás! Csakis valódi Hoff János-féle malátakészítményeket kell kérni, a cs. kir. kerek. törvényszékű Ausztria-Magyarországban bejegyzett jeggyel (a fel-találó arczképével), és nem valódi készítmények népszerűsége miatt a Hoff János-féle malátakészítmények győzelmességét a valódi készítmények és orvosi nyilatkozatai szerint ártalmas hatásúak is lehetnek. A legújabb valódi nyilatkozó Hoff János-féle malátakészítmények kék papírban van nak. Vételnél hátróztatott csakis ilyeneket kell kérni. — A Hoff János-féle malátakészítmények kék papírban csomagja 60, 30, 15 és 10 kral.

Főraktár Pécsen: Spitzer Sándornál és Sipőcz István gyógyszerésznél, továbbá raktárak: Bátaszéken: Mayer Gusztáv, Baján: Michits István, Bonyhádon: Wéber György, Eszéken: Thurmer F. S. fia, Szegzárdon: Hahn Adolf, Tolnácn: Eisenhart Gyula, Mohácsón: Schlesinger M., N. Kanizsán: Fesselhofer Józsefnél. 278. sz. (24-18)

Paris | London. | Budapest. | Grácz. | Hamburg. | Frankfurt a Majna mellett. | New-York.

Készülékemet, minthogy a mintatárba bejegyeztetett a törvény oltalmazza; alább látható védjeggyel van ellátva és folyam-ereje a különböző-galvan-roham-mérő által és az asztatikus tüvel méretett meg. Közbevetett ellentállás nélkül 75-8 fokot eredményez és 10-000 Siemens féle ellentállás mellett 60 fokot mutat ki: és ez eredmény oly tényszerű bizonyítványt adja készülékem nagyszerűségének és életrevalóságának, milyent védjegy-társaim meg csak megközelítőleg sem tudnak kinyerni.

(Szabadalmat a Magyar-osztrák monarchiában, Belgiumban, Angolhonban és Franciaországban jelenttem be; Németországban és Oroszországban törvényesen védve.)

Biztos segítség csúsz és köszvény ellen

Wirtzenbergben, Gromberg, Lauenheim mellett. Tisztelt Winter úr! Mintán az ön köszvény láncza, melyeket mált hó 27. én küldött, igen jó szolgálatakat tettek, és soknál, kik az ön lánczatviselőik, napról napra javulás tapasztalható, tehát megbízásom van, hogy felkérem önt sziveskedjék még 6 darabot postai előleg mellett küldeni.

A meggyógyultak közt van egy hölgy, kiknek gyakori görcsei voltak, olyannyira, hogy egészen meggörcsült, azonban, azon naptól fogva, mióta az ön lánczat viseli, még csak nem is voltak görcsei. E nő, Winter úr! köszönetet küldi önnek és azt mondja, hogy áldja meg önt az Isten. Több lánczat később.

Kély tisztelettel
Faltzer János, községtanácsos.

Magyarország, Muzsombath, 1882 április 15. Nagyon tisztelt Winter úr! Kérem sziveskedjék nekem ísmételten egy darab köszvény készüléket küldeni postai utánvétellel.

Tisztelettel várja tisztelője
Agustich Lajos, kir. főszojabíró.

A katona-korházakban hosszas tapasztalataimnak, ugyszintén a legutóbbi 2 háborúban való résztvevésemnek köszönhetem ezen új köszvényeltávolító készülékem feltalálását, megjavításánál nem kíméltem fáradságot és mostani tökélyére emeltem. Most azon elégtélem van, hogy mindenütt mint valóságos csodát bámulják. Tudja az egész világ, hogy a legtöbb betegség a **gyomorra** vihető vissza. Meghülés és rendetlen életmódból származnak az úgy nevezett **áramok** mint **köszvény, csúsz, csuszos fejbajok, fogfájás, idegbajok, aranyérbántalmak, rosz hallás, gyomorgöres, nyavalya, görcsök, hideg végtagok és nyilt sebek**. Hogy ezen betegségek ellen orvosi segély gyakran véteik igénybe, elismert tény. Készülékemnek, mind ezen esetekben való hasznos voltáról tanuskodnak az alábbi köszönő levelek, a melyek azon néhány ezernek, melyekkel évenként elarasztatom legkisebb részét képezik, ezeket bárkinek is, aki érdekődik iratok, örömet megmutatom. A tér szűke nem engedi többnek közzétételét.

25,000 márkát tettem le értékpapirokban Brunemann úrnál, azon czéliből, hogy **10,000 márka** annak adassék, a ki ki tudja mutatni, a köszönő levelek közül csak egy is hamis, vagy az én felszólításomra készült.

Készülékemet a jelenlegi tökélyükben két kazánál és a nedvesség elvezetésére szolgáló készülékkel láttam el, a mi által valami rögtöni kellemes érzés már a felöltésnél elkerülhetlenül mutatkozik a jelentkező felmelegedéssel. Ambár ez új javítás által költségeim megkétszerezettek, készülékemet mégis a **régi áron adom: egy darab 5 frt., 2 drb. 9 frt., és 5 drb. 15 frt.** Gyárom oly módon van berendezve hogy bármily megrendelést azonnal teljesíthetek.

Az én találmányom nem készült az ismert kintő eszközök (u. n. villamgépek, leveztő készülékek) mintájára, melyekkel a beteg 20 év előtt, sőt itt ott még most is kegyetlenül rázajlik idegeiket s minden értelem nélkül, úgy hogy azáltal gyengülnek. Az én szellem, oly készülék, mely a villam folytonos de szelíd áramlatát a test minden izmába s idegibe szétterjeszti. A készülék viselése nem kényelmetlen és így **annélkül használható, hogy a munkában akadályul szolgálna**. Azok számára, kik még nem használták készülékemet, ennek rövid leírásával szolgállok. Olyan az, mint valamely óra, mely szakadatlanul jár, t. i. ha a készülék a testre alkalmaztatott, ebből melegség árad szét, melyet a készülék fog fel. A használatnál minden pórus megnyílik és készülékem oly alkotású, hogy az egészségtelen kigőzölgést elnyeli. Miután a testtől elavolitattik és kihül, elbocsátja a magába fogadott egészségtelen anyagokat.

Gyermekeknek készülékem használata, megkönnyíti a **fogadást**; ezen fájdalom, sőt néha életveszélyes kortól élők, annélkül, hogy a szülők valamely kúrást vennének észre, s aztán is igen jól növekednek. **Köszvény és szaggatásokban szenvedők** szemmel láthatólag **felüdülnék; a legnagyobb kinek rendszeren közvetlen a használat után eltűnnek**.

Ha találmányomat arra akarnám használni, hogy a szenvedőnek utolsó krajczárukat vegyem el, készülékemet több részre is oszthatnám, pl. 1) áramvezető, 2) foggöngyör helyettesítő kis gyermekek számára, azonban én egyesítettem a nagy gyógyító erőt, úgy hogy készülékem a család minden tagja által használva is kitűnő hatású, ezért tanácsolható hogy minden család, a valódi védjeggyel ellátott **Winter Adolph-féle köszvény eltávolító készüléket** szerezze meg. **Óvakodjék** azonban azt idegen személynek kölcsönözni, mert nem jó azt viselni, mit idegen használt testén. Minden példány mellé használati utasítást mellélek, melybe azorosan kell alkalmazkodni, megjegyzem azonban, hogy csak akkor lép be a gyors és tartós javulás, ha a szenvedő két készüléket használ u. i. egyet éjjel egyet nappal, hogy a villamos gyógyítás fonn ne akadjon. Ily nagy baj **elévült csuszos sebek, gyomorgörcsök, nagythallás, és köszvény**.

Ísmételten utalok az alábbi köszönőlevelekre, melyeket ezekből választottam s látható, hogy készülékemet egyes községekből százával rendelik meg, és ez bizonyára a legjobb bizonyíték gyártmányom használhatósága és kitűnősége mellett.

Ítt oly egyének, kik azelőtt nagy betegek voltak, s kik szellem által nyerték vissza egészségüket, **ajánlanak**, de ha valaki mégsem hiszik teljesen, a mit senkitől sem vehetek rosz néven az tudakozodjék, egyik másik kiállításánál. Ha az sem elegendő, akkor én arra is hajlandó vagyok, hogy **hítszónokok, tanítók, községeljárók, vagy polgármesterek** néhány elismerényét beküldöm úgy, hogy mindenki meggyőződhesék szellem jóságára felől. Előleges beküldés t. i. posta utalvány mellett, **franco** küldöm a becsomagolt készüléket, utánvétel mellett **fizetlen**.

Stettin, Oberwiek 22
(előbb **Berlin**, Invalid. u. 159.)

Winter Adolph, gyártulajdonos.
Elismert első és egyedüli feltalálója, a javított köszvény készüléknek és az electropatikus talpmelegítőnek.

Bizonyítvány. Alulírott bizonyítom, hogy a **Winter Adolph czég Stettinből**, nálam értékpapirokban és jelzálóban **25,000 márkát** tételményeztet le. A czég **10,000 márkát** ígér annak, ki a köszönő levelek, bizonyítványok megszerzésében, valami helytelen vagy hamisítást bizonyíthat be. Ennek biztosításául történt a letételményezés. A biztosítékot csak akkor adom vissza, ha azt nyolcz nappal előbb a „Reichsanzeiger“ ben közzétettem.
Stettin 1882, november 9.

Brunemann Károly Otto Wilmos,
kir. jegyző a főbíróság kerületében Stettin.

Óvás! A másoknálta készülékek, köszvénylánczok, stb. melyek durva fémblől készültek és rosz szerkezetűek, a legkisebb villamos áramot sem nyújthat, mit minden vegyész meg fog erősíteni s ezen áruk épen csak utánzásai áramnak, melyeket utánzóim, kik nagybörzést gyáramban voltak alkalmazva, ki-málnak. Első s régi találmányom és készülékem világhírű, továbbá a **Brunemann** úrnál letett összeg elég biztosíték s kérem azért, sziveskedjék cégzemre ügyelni. Küldenek utánzóim különféle pénzigéretekkal értesítőket de egyben sem mondják ki nyíltan hova tették a biztosítási összeget; tehát az egész dolog csak durva szédőlésem népszék, és ezen egyéneknek annyi filérök sincs, mint a hány márkával kérkednek!

Porosz Silezia, Mürstet Eilenburg mellett. Tisztelt Winter úr! Immerőseim körül felkért egy aya, hogy 14 éves leány szá-mára, a ki máis rö-gente csúsz bajokban szenved egy köszvény lánczat rendeljek meg. Ezt annál örö-mestöbb tettem, mivel saját leányom ön által mélyen tisztelt uram! — nyerte vissza egészségét. Az is gör-csökben szenvedek, me-lyek nagyon hasonlít- nak látszottak lenni a csúszhoz, hanem a mióta ezen köszvény lánczat viseli ezen görcsöket egyedetegyszer sem kapta meg, és különben is sokkal jobban érz magát. Fogadja szives segítségért legbensőbb köszö-neimet és küldjön egyuttal postai előleg mellett mindn előbb egy köszvénylánczat. A minél előbbi beküldés reményében maradok a legmélyebb tisztelettel
Schröter A. W., Kántor.

valamint következményei és fagyos lábak ellen.

Triest 1882, májns 2. Tisztelt Winter A. ur! Felkérem tekintetességét, sziveskedjék még 2 darab köszvény készüléket küldeni, egyuttal fogadja őszinte köszönetemet. Sürögős.
Blaedl, tanár.
Via della Barriera Vecchia No. 11.

ezután a szakértők kihallgatása, kiket a védő ügyvédek fogtak élénk keresztérdekkel alá, melynek végezetével vádlott, majd számos berendelt tanu tette meg vallomását a szerencsétlenség körül tapasztaltokról és az azt előidéző okokról a véleményéről. Ezen tárgyalás d. u. 5 óráig elhúzódván, első a tárgyalást másnap reggeli 9 óráig elhalasztja. Február hó 7-én d. e. 9 órakor az ülés megnyitván Kalfics Antal a védő kérelmére kihallgatattik, melynek végezetével a közzétett előadja vádbeszédét.

A közzétett, ki habár a szakértők véleményén a számos tanuak eskü alatt tett vallomásaival meggyengítve találta, nem is annyira az anyagok rossz minőségére, mint inkább az építés forszírozott menetére és a szakértői gondosság elmulasztására alapítván vádjának legfőbb súlyát; szerinte az építész — köve különösen a szerződés meghatározásai által, melyek az alkalommal világosan körvonalozták az építő mester kötelezettségeit — határozottan mulasztást követett el a részére szűk feltételekben, és a fokozatos felelősséget kitüntetve természetesen találja, hogy miután valaki a beállt katasztrófa következményeire, midőn emberélet is áldozatul esett, szavatolni kell, — ez nem lehet más, mint maga a vállalkozó építész. Kéri tehát a t. k. Törvényszék, vádlott építész és vele annak egyik pallérját, Török Józsefet, — ki a munkásokra való közvetlen felügyeletet szintén hanyagul eszközölte — nem ügyelvén arra, hogy azok az építésnél helyes körakással és a falkötésekkel szabályos munkát végezzenek, — a btk. 290. §-ának alkalmazásával büntősöknek kimondja. A közzétett ur világosan körvonalozott vádja mindenestire megérdemelte a figyelmet a törvényszék részéről. Erős logikája és a jogtudományi apparatus, melylyel azt támogatta, nem csekély aggodalmat okozhatott a vádlottak padján ülőknek. És csakis ennek és a hatalmas védelemnek tulajdonítható, hogy a törvényszék 7-én délután, mire a plaidórok véget értek, másnap délelőtti halasztotta a fontos és beható megdolgozást igénylő ügy feletti ítélethozatalat.

A kir. ügyész vádja után dr. Illés Károly védő következő védbeszédét mondta:

Tekintetes Törvényszék!

Alig van törvényeink közt intézkedés, melynek alkalmazása nehezebb volna s mely annyira visszaes helyzeteket teremtenek, mint a Btk. 290. §. „Aki gondatlansággal embernek halálát okozta, az emberölés vétségét követi el;” így rendelkezik a törvény s ezen néhány szó Danokles kardja gyanánt nehégy mindnyájunk fejé fölé, akik emberek, tehát tökéletesen vagyunk. Mert ugyan ki mondhatná el magáról, hogy soha egy vagy más tekintetben gondatlan nem volt, — és ha ezzel senki sem dicsőkedhetik: vajjon ki állhat jót magáról azírta, hogy gondatlansága több vagy kevesebb okozati összefüggésbe ne jöjjön valamely embertársi életének kioltásával. De éppen ez a lehetőség szűli gyakran a legviszáltságos helyzeteket, ez eredményezi sok esetben azt, hogy aki emberi tökéletességéből származó, de öntudatlanul teljesen kívül álló gondatlansága, illetve ennek eredménye miatt már a legsúlyosabb csapást szenvedti, — emellett, még a büntetőbíró előtt is feleletre s esetleg büntetésre alá vonatik. Így pl. a gyöngéden szerető apa föltelennék velt fegyverét fűrészenyelgésből részegi egyetlen gyermeke;

den vére arczába szökött. Nikóné hallgatást intett.
— Legyen e nap ünnepe — hangzék belüli.

A két hölgy szorosán átfogta egymást. — Ó az — mondá Margit.
— Ó az — erősíté Nikóné, majd elkiáltva magát trümböben.
A fülkében lévő folytata:
— Féltre a bánattal! koczinca velem, éljen a szerelem!
— Éljen!
— Oh a kegyetlen!
Most vig kaczaj hallatszott.
Nikóné és Margit, mint varázs-lítésre egyszerre rontottak be a fülkébe.
— Álnok, hiszegő! kiáltá Margit düh-től szikrázó szemei.
— Te gyönyörűsége mákvirág, te nők gyálatára, kezemben vagy, ordítá Nikóné, a vélt hölgyet nyakon ragadva. Eltiporlák, mint a kártekyony férget, te festet arcau kigyó!

A levegőt remültes kaczaj hozta rezgésbe.
— Hah! Itt többen vannak — folytató Nikóné — egy bűnbarlang ez; rajta Margit ne csüggedj! Itt kaczajjak az erényt.
— Margit!
— Dorotya!
— Mit akartok?
— Mi bajotok?
— Igazságot!
— Elégítettél! Oh Béla, meghasad a szivem ennyi megaláztatás láttára.
Béla keblére ölelte nejét, ki könyveinek árját tovább nem fekézthet.

Nikóné pedig látni kezdett. Mint a villámsújtott egy éles sikoltással ereszté el az össze-vissza ránczigált hölgy gallérját. Aztán hebegé:
— Dániel te vagy az?
— Igen, lelkem, én.
— Igen te, te, te tökfílkő! s ilyen ruhában!

a fegyver elődől s a drága élet kioltott; valaki a megzörrenő sűrű bokorban vadat sejtve, lövése által legjobb barátját fosztja meg életétől; egy másik véletlenül ejlt egy szikrát, mely tüvést okoz, miáltal nemcsak hogy koldusbotra jut, hanem esetleg hitves-társát, kit az égó romok maguk alá temettek, elveszti; s mind-ezen esetekben az apa, a jóbarát, s azon egyén, kinek összes vagyona és életének jobb fele a lángok martalékává lett, mint bűnösök állítanak a bíróság elé, holott nagyobb csapás, mint amely őket gondatlanságuk miatt érte s élük fogytáig kinezni fogja, embert már alig érhet. De tegyük fel, hogy mindezen esetekben megrovandó hiba, valódi gondatlanság terheli az illetőket s tegyük fel, hogy mások nagyobb gondosságának felelőssége valóban szükségessé teszi az akként sujtott áldozatoknak büntetőjogi megkorlátozást, — ez még mindig nem indokolja azt, hogy oly egyének is bűnvádilag üldöztesenek, kiket önhibájuk s bebizonyítható gondatlanságuk nélkül éé hasonló csapás. Így pl. lehetnek eredmények, melyeket többeknek együttes és egymást feltételező tevékenysége s ezenfelül a véletlennek hozzájárulása idéz elő s megtörténhetik, hogy akár a kiszámíthatatlan véletlen, akár az egyik vagy másik faktornak hibája eredményezi oly katasztrófát, amely, midőn a dologban legközvetlenebbül érdekelt mérhetlen csapással terheli, egyszerűen ugyanarra hárítja a szerencsétlenség látszatának súlyát is; s ez annyival inkább előfordulhat, mert ily esetekben a szerencsétlenség egész nagysága rendszerint azt éri, a ki első sorban felelős az eredmény sikeréért.

Hogy a btk. 290. §-a épp az ily esetekben idézhet elő felette visszaes helyzetet: világosan mutatja a szőnyegen forgó vád is, mely a bekövetkezett katasztrófa miatt a felelősség egész súlyát arra hárította, ki a vállalat élén állott, holott megtörténhetett, valamint meg is történt, hogy éppen ezen egyén szenvedte és pedig nem saját, hanem mások gondatlansága és a véletlen közbejötté folytán, a legsújtóbb csapást. Amely melegen esing a szülő gyermeke sorsán, ép ugy érdeklődik a művész is alkotásának sikere iránt; és ezen érdeklődés sőt mondhatnám aggódo gondosság az építésnél annyival inkább feltételezhető, mert amennyiben az építész a képzművészetek közé számítjuk: egy esetleg bekövetkező katasztrófa által nemcsak művészetét látja megsemmisülni, hanem a szerencsétlenül járt közreműködők sorsa is lelkére nehezedik; — s ha a fennebbieken mint sajnalatra méltó áldozatokkal (tűntettem fel a jó barátot, a szeretőt apát és hitvestársat, kiket emberi gyarlóságuk szűlte vigyázatlanság szeretteiktől s lelki nyugalomuktól megfosztott: ugy méltan ezek mellé sorolhatom a vádlottként itt álló építész is, akit egy rémes perecz azon hirrel riasztott fel, hogy műve romba dől. A nagy közönség, mely minden katasztrófának kész bűmlója, csak a romokat látta és az áldozatokat, s midőn a megrendelő látvány kíváncsiságát kielégítette, első dolga volt karhatozati ítéletet mondani az építész felett. Mindenki csak a felelősséget és gondatlanságot hangzotta. Mégis azok, akik tanui voltak annak, hogy ezen férfit mennyire megtörté a lelki gyötrelme, midőn a romok közt legjobb munkáit megcsonkult állapotban elővonsoltatni látta, — míg végre haladók testvérbátyjának megpillantásakor

— Hja, lelkem, mi egy idő óta Bé-lával férj és feleséget játsznok.
— Csálók vagytok. Ó elmenekült.
— Dudásné elmenekült? kérdé Margit, felemelve fejét — fogd meg, fogd meg!
— Ez ismét optikai csalódás édes Dorotyám, — veté oda Nikó, a markába nevetve — még egy-két ilyen operáció s a praxisodnak vége!
— Mit akarsz te Dudásnéval édesem? kérdé Béla gyöngéden.
— Megölöm.
— Ugy van, mi megöljük, mondá Nikóné.
— Rossz helyen keresik. Ő a hegy tulsó oldalán lakik.
— Hazugság. Ez az ő háza! Dániel mondta.

— Csak szitkségnek okáért mondtam. Ez a Pali háza — mondá Nikó.
Nikóné egy panlagra veté magát s ugy ajúlt el.
Margit a földre szegzé tekintetét.
— Kedves némű — kezdé Béla maró gúnnyal — én szőnyven haragszok, mert ily csúful került kezeibe. De ne busonlj, emberi, vagyis inkább asszonyi dolog az egész. Csak arra kérem, foglalozzék ezzel minél ritkábban.
Margit minden ízében reszketett.
— Oh Béla, — bocsáss meg, rebegé zokogva Margit, — én.
— Keblemen a helyed, kedvesem! te csak annyiban vagy bűnös, hogy feledtetted, s bizalmasabb voltál női-kédhez, mint hozzá. A nőknek tükre legyen a férj, melyben önmagát tanulja ismerni és becsülni.
— Te vagy a legjobb férj és a legjobb orvos!
A függöny legördült.
Tanulság: Pletyka ellen is van gyógyszer. (Vége.)

annya összerokadt, hogy csak két erős férfi vezethette el a helyszínéről, — azok, mondom, akik ezt látták, számalat éretek iránta. — A kétségbeesés, mely némán rajzolódott le vonásain, szemléinek lelkében azon meggyőződést ébresztette fel, hogy ez a férfi, kinek fejére annyian kimondták a peresít, csak szerencsétlen, de nem bűnös. De ez természetesen csak egy ösztönöszerű lelkiállapot lehetett, s mit sem bizonyít az érvekkel szemben, melyek védelem ellen a vád igazolására felhoztak. Nem is ezek czáfolatán, hanem csak azért emlíkeztem meg ezekről, hogy jogi érveim kifejtése előtt megvilágítsam a helyzetet, melybe védelem mint ember és mint műalkotó a katasztrófa által jutott s hogy ezzel is egy oly mozzanatot jelöljek meg, mely a tekintetes kir. törvényszék bölcsességét az igazság földéítésében gyámolítathatja.

Elismerem, hogy épp a jelen esetben midőn az építés s a pallér és köművesek együttes gondosságától volt feltételezhető a siker, s midőn ennek meghiúsításához az ellenőrizhetetlen véletlen is hozzájárult nem könnyű az igazság felismerése, — elismerem, hogy ezen szempontból s mivel a tájékoztatlan közvélemény a gondatlanság egész súlyát az építész fejére hárította, szilkséges volt az ügyet védelemre nézve is végtárgyaláson megoldani: másfelől azonban nem halgat-halom el abbéli meggyőződésemet sem, hogy most a bizonyítékok teljes kifejtése után, nincs többé alap a vádlásra.

A vád sarkalatos hibája nézetem szerint abban áll, hogy nem tesz különbséget a különböző munkakörök, s az ezeknek megfelelő fokozatos felelőség között, hanem a vállalat vezetőjét felelősé teszi, mindazon hibák és gondatlanság miatt, melyek az építésnél bármely tekintetben előfordultak, s a katasztrófa bekövetkezésével okozati összefüggésben lenni látszanak. A vádhatóság leginkább tudhatja, mennyire hibás ezen feltevés, ha figyelembe veszi, hogy midőn pl. a kir. ügyésznek felügyelete alatti börtönből valaki megszökik, emiatt rendszerint nem a kir. ügyész, sőt nem is a főgádfelügyelő — hanem a hanyag börtönőr felelős, holott a főfelügyelő nem ezt, hanem a fő-llés hatóságát illeti. Így áll a dolog a jelen esetben is; ámde itt a kivételes felelőség speciális indokain az építkezés szerződés 4-ik pontja hozatott fel, melyben ez mondatik: „Köteles Piacsek Gyula ur az elvállalt munkálatokat saját személyes felügyelete mellett keresztülvinni;” s ebből azon következtetés vonatott, hogy a menyiben az építkezés körül valamely hiba a miatt fordult elő, mert a vállalkozó jelen nem volt, tehát a személyes felügyelet nem gyakorolta: ez részére már gondatlanságnak betudható. Ámde ezen az uton odáig kellene mennünk, hogy az építés a jelen esetben arra kötelezte magát, hogy szakadatlan a helyszínen leend, s minden munkására — a malter keverőtől a falrakolói — közvetlen felügyeletet fog gyakorolni — vagyis, hogy ő nem építész, hanem palléri munkát vállalt el. Ily mesze az el hiszem a vádhatóság sem hajlandó menni; félton azonban itt meg nem állhatunk, hanem, vagy ugy kell értelmez-nünk a szerződés 4-ik pontját, hogy az pallérra deválvalta az építész, — vagy meg kell engednünk azt, hogy Piacsek Gyula ur mint építész vállalta el a munkát, s ez esetben a személyes felügyelet a szerződés szerint csak azt jelentheti, hogy a vállalkozó ezen munkálat keresztülvitelét vállalkozóra nem bízhatja, hanem maga köteles azt mint építész keresztülvinni. Ez lévén a szerződés 4-ik pontjának valódi értelme, ez által mint látjuk legkevesébb sem ártalmaz azon viszony, mely az építés, a pallér s a munkások közt létezik, s melynek tiszta felismerése okvetlen szükségés ahhoz, hogy mindegyiknek felelőségét saját munkaköréhez képest megállapíthassuk.

Védelemre nézve tehát az a kérdés, hogy mint építész megfelelt-e kötelességének s a habár az egyes munkakörök szak-szerű elkülönítését csak szakértők állapít-hatják meg: az itt kiballgatott szakértő urak előadásából, s a köztapasztalattól mégis könnyen felismerhetjük azon föbb teendőket, melyek az építő vállalkozó hatáskörét betöltik. Ide tartozik mindenek-előtt az építkezési terv elkészítése, a jó és észszerű anyag előállítása, az építkezés egymásutánjának (gyorsabb vagy kevesébb gyors menetének) meghatározása, a pallér utasítása, s a főfelügyelet az iránt, hogy az utasítások végrehajtatnak-e; ebben a mester munka közvetlen keresztülvitele, s a munkások közvetlen és állandó felügyelete, a pallér hatásköréhez tartozik.

Hogy védelemre mint építész teljesen megfelelt ebbeli hivatásának: a kitélt bizonyítékok alapján nem nehéz kimutatni. Az építkezési tervet a szakértők egyhangulag kifogástalanul nyilvánítták, — a beszerzett és felhasználott anyagok ra nézve pedig általában szintén kedvező véleményt adtak, — amennyiben megállapították, hogy a kötővasak, a téglák, a mész és a homok jó minőségűek voltak. Kifogás csakis a termésköre és a ragacsra nézve tetetett, — minél fogva ez utal-csúpn ezekre fogok kiterjedkedni.

A terméskörűl különösen azt állították a szakértők, hogy az friss törést s a gyors építéshez alkalmatlan volt, — s ha ezen vád minden megszorítás nélkül való-

ban állana, s ha a felhasználó könek ezen minőségére összefüggésben volna a katasztrófavál: úgy emiatt védelemem valóban súlyos felelőség terhelné. Ámde ezen kijelentés sem a kö minőségére, sem annak rohamos felhasználása tekintetében nem állja ki a bírálattal. Arra nézve, vajjon forszírozott volt-e az építkezés általában, vagy rendes mederben haladt-e, később lesz alkalmam észrevételeimet kifejteni; itt csupán a felhasználó anyag minőségéről lévén szó, csak annak megjegyzésére szorítkozom, hogy a kö, melyet védelemem ezen építkezéshez felhasználott, nem volt friss törést, hanem több hónap előtt fej-tetett a bányában, honnan azt Kozma és Kristián fuvarosok szállítottak. Ezen két fuvaros határozottan vallja, hogy a kö, melyet ő k szállítottak, még a télen törést s teljesen kiszáradt állapotban volt, s ezt megerősíti a XLV. szám alatti bírói és szakértői szemle is, mely szerint a bányában talált kőkeszlet 2—3 hónap előtti törést s ugyanoly minőségű volt, mint a minő az építkezésnél felhasználott. Ha tehát a szakértők állítása szerint a pécsi terméskörök legalább 14 napi törésnek kell lenni: úgy ez csak azt bizonyítja, hogy védelemem ezen kívánalmat jóval túlszárnyalta, midőn tavaszi építkezéséhez tilt törést követ alkalmazott. Ez bebizonyított tény lévén, méltán kérdés támadhat azírta, hogy miért állították mégis az illető szakértők friss törésnek az általuk megszemlét követ. Ezt két körülményből magyarázhatjuk meg. Az egyik abban áll, hogy nem tették különbséget a bányanedves és az eső által sikamlóssá vált kő között, holott ez nagyfontosságú különbség, mert a bányanedves, tehát valóban friss törést kő legelőbb rétegeiben is ziyenős és puha, holott az eső által megáztatott, de különben kiszáradt kő csak külső felületén nedves s mint ilyen, sikamlóssága dacára is kitűnő anyag szolgálhat. Amennyiben tehát a szakértő urak a bányából kikerült kőveket keresztmetszések nem eszközölték: csakis tévedésből származhatott azon kijelentésük, hogy azok friss törésűek voltak; mely tévedés azonban kellő világításba helyezve a szakértői szemle és vélemény felületeségét, minél fogva az nemcsak ezen, hanem egyéb pontokra nézve is teljesen megbízhatatlan. De egy más körülmény is megmagyarázza a szakértők állását. Az építkezés helyszínen ugyanis az udvarban nagyobb mennyiségű kő volt elhelyezve, mely a régi épületből maradt fenn, s melynek rendeltetése az volt, hogy az új építkezésnél a kisebb hézagok kitöltéséhez pótlékl használ-tassék. Ezen kőkeszlet hosszabb ideig egy halomban fektűt s mivel aránylag kis darabokból állott, ezek a gyakori eső-zés következtében teljesen átmedvesedtek. Az építkezéshez ezen kő, mint mondtam, csak pótlékl volt felhasználandó s azért legkevesébb sem veszélyeztet az építkezés biztonságát; de mivel megtörténhetett, hogy a leomlott falból a szakértők részben ily kőveket szemléltek meg s azokat nedves és puhának találtak: ebből szintén előáll-hatott azon tévedésük, hogy a felhasználó kö általában rossz minőségű volt. De ez a tévedés legkevesébb sem döntheti meg azon bebizonyított tény, hogy az építés által a pallérök rendelkezésére bocsátott kömennyiség egészben vége jó minőségű és kifogástalan volt. Ezt egyébiránt az előadottakon kívül még az is bizonyítja, hogy midőn a leomlott fal megmaradt része szintén lebontották, az ebből kiszedett kővek, mint teljesen jó minőségűek, kivétel nélkül felhasználhattak a további építkezéshez.

Attérek most a ragacsra. Az mon-datik, hogy a ledölt falban kellőnél silányabb minőségű ragacs találtatik, sőt ki-sérletleg is meg lett állapítva, hogy ezen vegyítéknel egy rész mészhez $3 \frac{7}{10}$ homok használtatik, holott a megfelelő arány 1 rész mész és 2 rész homok lett volna. Nem akarom kétségbe vonni, habár az eszközölt vizsgálat felületeségére erre feljogosítana, ezen megállapítások való-ságát, de annak megvilágítása céljából, hogy minő jelentőséggel bír védelemem nézve ezen körülmény, két kérdés meg-vizsgálását tartom szilkségesnek. Az egyik az, hogy rendszeres volt-e ezen építkezés-nél a silány ragacs használata, a másik, hogy amennyiben ezen hiány csakis a ledölt falban észleltetik: kit terhel e miatt a felelőség. Az első kérdésnél figyelem-be veendő, vajjon az építés elégséges me-szet bocsátott-e közegei rendelkezésére, vagy nyereszedéssől akként intézte a dolgot, hogy a malternak az ő tudta és akarattából szükségkép silányabbnak kel-tett lenni. Ha az utóbbi eset állana, ennek látható eredménye az lenne, hogy a malter az építmény minden részén egyírta silány volna; ámde a jelen esetben épp az ellen-kező tapasztaltatik, mert maguk a szak-értők kijelentették, hogy a megmaradt falrészekben sokkal jobb ragacs volt, mint a ledölt falban, a mi világosan bizonyítja, hogy a munkások mindenkor rendelkeztek elégséges mészszel, s ennél fogva a jó ragacs készítés volt az építés által meg-állapított rendszer. Ezt egyébiránt a vé-delemem által becsatolt számadás is bizo-nyítja, melyből kitűnik, hogy a katasztrófa napjájig Piacsek Károly több meszet ren-delt meg és vitetett a helyszínére, mint a menni a legjobb minőségű ragacs elő-készítéséhez szükségés lett volna; de ki-tűnik védelemem gondossága Fodor Pál vallomásából is, mely által bizonyítva van,

hogy 5 átalában jó malter szokott ké-szítettetni, s hogy tanu jelenlétében is szigo-ralmasan meghagyta munkásainak, hogy a malter közé elégséges meszet vegyítsenek. Ezekből tehát bőven kitűnven, hogy vé-delemem a jó ragacs készítéséhez szilksé-ges mészanyagot bocsátott, hogy munká-sait megfelelő utasítással látta el, — hogy ennél fogva a megmaradt épületrészekben jó minőségű is volt a ragacs: most már felmerül a második kérdés, hogy t. i. miért volt silány malter a ledölt fal-részben s kit terhel emiatt a felelőség. Felhozhat-nám, hogy a közfal első emeleti részében az esőáztatta ragacs tan silányabbnak tűnt fel, mint a minő ez valóban volt; de nem megkérem ezen tétre, hanem elfoglalva a szakértők álláspontját, egyszerűen csak utalok arra, mit néhány tanu bizonyít, hogy a míg védelemem több mész használ-tatára utasította a munkásokat, addig az ő tövöltetében Piacsek Károly épp az ellenkező utasítást adta, sőt megdorgálta a malterkeverőket a miért nem sporolnak a mészszel. Ha pedig itt tán azon észre-vételt tenné valaki, hogy időről-időre maga az építész is köteles a malter-keve-rést ellenőrizni: ezeknek figyelmét ujalog felhívom arra, hogy ez a tanu vallomása szerint meg is történt, s hogy védelemem mindannyiszor meg is adta a kellő utasítást, s ha ily előzmények után közbejött egy nap, melyen az építés reggeltől d. u. 5 óráig nem jelenhetett meg a helyszínen: az ezen idő alatt ott előfordult helytelen malterkeverés miatt öt bizonyára még a legzárkóbb bíró sem fogja felelőségre vonni.

Ezekben úgy hiszem eléggé kimutat-tam, hogy védelemem az építéshez jó minőségű anyagot szerzett be s hogy ezen észlelert felhasználást kiadott utasításai és felügyelete által a lehetőségig ellen-őrizte; továbbá kimutattam, hogy a meny-nyiben az anyag felhasználása tekintetében még is hibák észleltek be: e miatt a közvetlenül rendelkezés pallérök ér a felelőség, — minél fogva most már átter-hetek azon vádra, hogy az építkezés forszírozott, vagyis a használt anyag minőségéhez képes, tulságosan gyors volt.

Hogy ezen vádat kellő világításba helyezhessem, szilkségesnek tartom az építkezés menetét egész a katasztrófa napjájá röviden ecseletni. Az építkezési szerződés 83-ik évi március 13-án meg-kötöttét, a munka 1 nappal később, vagyis március 14-én megkezdett s junius 6-áig, vagyis 2 hónap és 3 hétig szakadatlanul folytatott. Ezen időközöl 2 hónap és két hét az alapzat s a föld-színti és első emeleti fal fölépítésére esett, s mivel az építmény ezen része egymá-gában bevégzett egészet képezett, mindenek-előtt megvizsgálandóknak tartom, vajjon azon az elhamarkodásnak nyomai vagy egyébként becsúszott hibák észleltek-e? Azon körülmény, hogy a földszint és első emelet harmadfél hónap alatt elkészült, önmagában nem bizonyítja a forszírozást, mert ennyi idő alatt kellő számu munka-sokkal és munkavezetőkkel aránylag na-gyobb építményt is létre lehet hozni, anélkül, hogy annak biztonsága bármely tekintetben veszélyeztetne volna. És való-ban a jelen esetben sem tűntet fel ezen 2 étage oly hibát, mely a gyors építésnek volna betudható; sőt a szakértők megál-lapítása szerint is egyéb lényeges hiba sem észleltetik azon. A megejtett vizsgálat kétségtelemlé tette, hogy az alap, a déli homlokkal leomlott pillére alatt levő pe-csegődőr daczára egész kiterjedésében szilárd, minél fogva az épület megrokka-násának lehetősége teljesen ki volt zárva; a földszint és első emeleti falazat pedig szintén kifogástalanoknak bizonyultak be, mert habár a ledölt közfal első emeleti részében a régi épületből felhasználó kő-veket találtak: ezek mind csupán hézag-pótlók, és nem veszélyeztetik az épület biz-tontságát.

Ekként május 28-án, az első emeleti kiegyenlítés is minden szabálytalanság és forszírozás nélkül megtörtéven, most már a második emeleti falazat fölépítésére került a sor. Az építés az északi közfalon, tehát azon ponton kezdett meg, a melyen az első emeleti falazat legelőbb elkészült, tehát a hol a fal, melyre az építés törté, leginkább meg volt szilárdulva. E mellett még azon elővigyázat is alkalmaz-tatik, hogy a másodelelti falazat egy-előre, mindenütt csak embermagasságnyra emeltetett fel, miáltal idő engedtetett az első emeleti fal még nagyobb megszilá-rdulásához és mellőzhető volt az állványok felrakása. Így jutottak el junius 6-ig a a Nádor felőli északi tűzfal utolsó pont-jához, a honnan már csak néhány arasz-nyi távolság választotta el a déli közfáltól. A tűzfalnak ezen kis részlete és a déli közfal tehát junius 6-án reggel még csak is az első emeleti gerendázatig voltak ké-szen, s most az a kérdés merült föl, vaj-jon a megkezdett nyomon, tehát a déli közfalon is tovább folytassák-e az építést, vagy visszatérjenek a déli homlokkal azon pontjához, a hol a másodelelti fal építését 8 nap előtt megkezdették. Az előzgyázat az utóbbi javaslattal mert a déli közfal az építés sorozata szerint az első emeletnek legfialabb, de ekkor már szintén 8 nap óta készen álló fala lévén, a reá építéshez nem mutatkozott oly alkalmatlan, mint a déli homlokkal, mely már több hét óta készen állott. Piacsek Gyula ur tehát ezen szempontból észlel-riőbbnek tartotta a déli homlokkal építés-

ezért június 6-án reggel oly utasítást adott a palléroknak, hogy a munkát azon részen folytassák, amelyen azt a másodemelet építések megkezdtek; s ezzel a kérdéses nap programja meg lévén állapítva: védezem nyugodtan ténődő után. A bal-egyet balról ténődő után. A bal-egyet azonban meghusztá számítást, mert eltávolítása után Piacsek Károly főpallér jobbnak látta így intézkedni, hogy a munka ott folytassák és hol a megelőző napon abba hagyatott. Ezt pedig különbözően azért tette, mert néki a déli homlokfalra a consolk elhelyezésével lévén dolga, hogy ezen munkát minél zavartalanabban végezhesse, a kőműveseket mind a közfal rakásához koncentráta, sőt hogy a munka minél serényebben folyjon, egy akó bort is ígért azon esetre, ha a kérdéses közfalat a falkiegyenlítés, tehát teljesen felemelik. S ezzel a koczka el volt vetve, a katasztrófa bekövetkezésének lehetősége elő volt készítve. A kőművesek valóban serényen hozzá fogtak a munkához s mivel a déli közfalnak aránylag csekély fertóga alkalmasnak mutatkozott arra, hogy még azon napon a kiegyenlítés fölemeltessék, a munkások egész erővel fogtak ennek felépítéséhez s midőn az már ember magasságnya emeltetett, a helyett hogy visszatértek volna az északi közfal folytatásához, itt rakták föl az állványokat és pedig időnyeres és kényelem szempontjából oly módon, hogy annak gerendáit is az új falba eresztették be, holott az állványok oly szerkezetűek voltak, hogy a fal mellett, ennek megterhelése nélkül lettek volna felállíthatók. Így folyt a munka, lázas sietséggel, melyet különösen kártékonyan befolyásolt Pirkor Ferenc kőműves.

Ezen, iszakosságáról és rossz felkészülésről egyiránt ismeretes egyéniség, ki jelenleg is börtönben várja érdemelt büntetését, a pallérok által tan kevesébb ismeretes, röviddel azelőtt fogadtattott fel a munkások közé; s éppen a kérdéses napon is oly garázda magaviséletet mutatott, hogy Török János pallér őt már d. u. 3 órakor eltávolította az építkezéstől. De ez az egyén máskülönben ügyes és gyors kezű munkás; s mind ilyen képeségének érzetében a vetélkedésre mindenkor hajlandó volt, az alkalmával is — kecsesleg különösen a bor ígérete által oly versengést idézett elő a munkások között, melynek aldstalán eredménye nem maradtott el. Kinttt hogy ezen ember csak hogy munkáját minél inkább gyorsítsa, a követek nem fektetnek, hanem élere rakva, nem sokat törődött az összeköttetéssel s a házakat sok esetben nem is kövél, hanem csak malterral töltötte ki, mely eljárás természetesen mint gyors eredményre vezetett a kevesébb lelkiismeretlen munkások közt is csakhamar utánzásra lett és így létrejött egy oly építmény, melynek romboldása a fennfoglalt körülmények között könnyen megerthető. A balvégzet egy hozta magával, hogy az építés egyéb elfoglaltsága miatt, csak kevesébb a katasztrófa előtt jelenhetett meg a helyszínén. Ekkor a falkiegyenlítéshez a homlokpilléren már csak két sor téglá hiányzott s védezem meglepetve, ugyszólván egy bevégzett falat látott maga előtt, oly helyen, amelyen az ő utasítása szerint ekkor még építeni sem kellett volna.

Első teendője az volt tehát, hogy a pallérokat az utasításellenes eljárás miatt megdorgálja, de e mellett setjelme sem lehetett a fennfoglalt vesztélyről, mert a falat ekkor már téglából rakták, — míg a hiányzó falrészt s a falba eresztett gerendákat az állványdeszkák eltárlatják szemei elől. Maguk a szakértők is határozottan kijelentették, hogy a vesztély előre látható nem volt, mert a fal-leszakadása egy pillanat műve lévén, annak semmi előjele nem észleltethetett.

E pillanatban tehát bármint bosszantotta is utasításának megsértése, semmi ok sem volt valameklyévi intézkedés megételére s védezem valószinűleg még tovább az állványon maradt s a katasztrófa áldozatává is eshetett volna, ha a munka szemlézése közben stgrósen el nem hívják egy bizottságba, mely reá már várakozott.

Ime tekintetes törvszék, ez volt rövidre fogva az építkezés menete, melyből könnyen megerthető, az vajjon forcirozott volt-e egészen véve ezen építés. A megtörtént dolgok hü előadása által ugyhiszem sikerült kimutatnom azt, hogy a földszint és első emelet, sőt a második emeletnek június hatodikáig elkészült falazata is szabályos egyarántban s az elhamarkodás teljes kizárásával építettek föl, — s hogy túlhajtás és hibás építkezés csakis a legutolsó napon fordult elő. Ha tehát a szakértő urak állítják, hogy a felleomlás főoka a forcirozott építés volt, — ezt csakis annyiban ismerhetem el valónak, amennyiben ezen állítás a másodemeleti közfal felépítésére vonatkozik. De ha így áll a dolog, amibe pedig kétség nem fér, — ugy most már nem nehéz megfelelni az új kérdésre, vajjon védezem felelőségre vonható-e ezen rohamos és szabálytalan falrakás és annak eredménye miatt. A választ megadják maguk a tények, melyekből kiválglik, hogy mi volt a katasztrófa voltaképeni indoka s kiknek tevékenysége idézte azt elő.

Azt hiszem, nem csálódom s a szakértők kijelentésével sem jövök ellentétbe, azt állítva, hogy minden hiba, mely a katasztrófa bekövetkezésével közvetlen ok-

zati összefüggésben áll, — a június 6-án történt eseményekben keresendő. Hogy kit vagy kiket terhel a felelőség mindezen hibák miatt ezt kimutatni a vádhatóságunk feladata: részemről csak azon negatív állítás bizonyítására kellett és kell szorítkoznom, hogy védezem mindezen hibák és mulasztások nem terhelik.

Az kétségbevonhatatlan tény lévén, hogy védezem a kérdéses napon reggeltől d. u. 5 óráig tehát éppen azon idő alatt mikor a vezetés hibák egyföly egyföly elkövetettek, nem volt a helyszínén, ebből kifolyólag reá nézve csak az lehet kérdés, vajjon éppen ezen jelen nem létele nem képez-e mulasztást és büntetendő gondatlanságot.

Visszaélnék a Tekintes Törvszék türelmével, ha annak fejtegetésébe bocsátkoznám, hogy az építés, kinek egyidejűleg több építménye lehet folyamatban mily sokoldalulag igénybe van véve a szakmájához tartozó különböző teendők által, — felesleges lenne bizonyítani, hogy az ily építés minden vállalatához szakavatott pallérokat állít, kik az építés részleteibe s a mestermunka keresztülvételébe ép úgy be vannak avatva, mint maga az építész s hogy ennél fogva a jó terv az ügyes és lelkiismeretes pallér kezében még akkor is biztos kivitelre számíthat, ha az építés esetleg hosszabb ideig más vállalatnál van elfoglalva. Mindez közismeretű, tehát bizonyítást nem igénylő dolog s ezért itt csak annak kiemelésére szorítkozom, hogy védezem, mint keresett építész, épp a kérdéses időben szintén annyira el volt foglalva, hogy a különböző építkezéseknél egyiránt kifejtett gondossága csak is hivatása iránti kiváló buzgalmának tudható be; hogy pedig különösen a takarékpénztári építkezésre fordított kiváló figyelmet, bizonyítja azon körülmény, hogy épp e helyen két legmegbízhatóbb pallérát alkalmazta. Felhozott ugyan, hogy Piacsek Károly kőfaragó volt, Török István pedig még írni és olvasni sem tud, hogy tehát mindketten megbízhatatlanok voltak; ez ellen azonban döntő jelentőséggel bír Piacsek Károlyra nézve az, hogy ő építész atyja mellett gyermekétsége óta foglalkozott e szakmával s hogy mint kőfaragó is a legrokabb mesterséget űzte, s emellett 4 év óta folyton mint pallér működött; Török Istvánra nézve pedig, hogy ő több mint husz év óta űzi a kőműveséget s hogy a mestermunkában melynek felügyeletével megbízottat, kipróbált jártassággal bírt.

Ezek szerint megtörténhetett volna az is, hogy védezem pl. egy vidéki templom építése miatt néhány napig távol maradj az építkezés helyszínétől, és mégis vajjon érhetné-e emiatt a gondatlanság vádja? — hiszen tudjuk, hogy az építés több vállalatla van utalva, ha munkáisait állandóan foglalkoztatni s kiadásai és keresménye között az egyensúlyt föntartani akarja, s tudjuk, hogy minél jelesebb az építés, annál több felvétel van igénybe véve s annál kevesebb ideje jut ahhoz, hogy egy-egy építményénél több ideig személyesen jelen legyen.

Védezem azonban a jelen esetben még egy napig sem maradt távol, mert reggel a munka megkezdése előtt jelen volt a helyszínén s kiadta utasait a nap teendői iránt. Ezen utasítások pedig olyanok voltak, hogy amennyiben azok keresztül vitetnek — miiben kételkedni semmi oka sem volt, — ugy bármint baj lehetősége ki volt zárva. Ha tehát a helyszínén való időleges jelen nem létele általában véve nem képez mulasztást vagy gondatlanságot, ugy annál kevesébb mondhatni ezt a jelen esetben, midőn az építés ugyanazon napon két ízben is megjelent munkái között.

És most tek. kir. törvszék, visszatérök kiindulási pontomhoz, s kifejtett érveim után immár nemcsak a részvét őszintéről sugalataként, hanem jogi bizonyossággként állíthatom, hogy védezem nem gondatlan előidézője, hanem csupán áldozata volt a katasztrófnak. Az anyagi és erkölcsi vesztétség mely őt egyiránt sújtotta még jelenleg is leigazva tartja egész valóját, sőt ezen teher tán soha nem is volt nagyobb mint éppen a jelen perczen, midőn az ellene emelt vád folytán még mindig kétségbe lehet azíránt, vajjon felfoldozandja-e őt a tekintetes törvszék bölcsessége a tehernek legalább erkölcsi súlya alól avagy talán egy újabb csapást mér reá karhözott ítétele által; s habár ezen utóbbi lehetőség ellen védezem tisztá utúdatatá tiltakozik, annak netalán bekövetkeztetésé mégis hídecsnyomásként nehezedik lelkére, mert a bölcsesség megállapítása nemcsak megépítési hírnevét tenné tönkre, hanem állandósítaná a lelki gyötrelmet is, mely testvérbátyjának és egyik leghevesebb munkásának ily módon történt elvesztése miatt benne a gondatlanság vádja által szükségképp felélesztetett. — Most a tettes törvszék áll ezen megzavart lelki nyugalmat helyreállítani, s amennyiben ezt a közérdek legkisebb sérelme nélkül meg is teheti, sőt az igazság követelményéhez képest másként nem is ítéltel: részemről nyugodtan nézek bölcs határozata elé.

Tudom, hogy csak egy eszköz van, melylyel a tek. törvszék megközelíteni lehet, s ez az igazság. S ezért, valamint az előadottakban kizárólag az igazság felderítésére törekedtem, ugy kérelmemet is csak erre alapítom, midőn beszédem záradékaul az igazság nevében, azíránt esedezem: méltóztassék védezemet a terhére rótt vád és következményei alól fölmenteni.

A védő ügyvéd ur beszédét a bár csekély de distingált és jobbra a jogászvilágból álló hallgatóság rokonszenvesen fogadta, — és még azok is, kik legkevesébb reméltek Piacsek néve kedvező eredményt, pesszimiszmusukban ingadozni kezdeket. Dr. Illés után Török József védője Némethy ur emelt szót, és rövid magvas, szépen átgondolt beszédben kimutatta, hogy mily távol áll védezem a felelőség legeskevényebb kötelezettségétől, — miután az csak alárendelt volt a korlátlan rendelkező Piacsek Károly főpallérnak, kik mellett Török csak alárendelt szerepet viselt s inkább első munkásként, mint pallér volt alkalmazva, mit a fizetéskülönbség is bizonyít, mert hisz 20—25 krnál nem volt több fizetése naponként egy közönséges kőművesnél.

Némethy után Bodó István és Asztalos János ügyvéd urak hangoztatták mint magánvállalkozók képviselői, felek nevében kártérítési igényeiket.

Ezzel a tárgyalás d. e. 11 órakor véget ért. Alig hogy a bírák félrevoztak, azon üzenet érkezett a törvszékétől, hogy az ügy fontosságánál fogva az ítélet csak másnap azaz f. hó 8-án reggel 9 órakor lesz kihirdethető.

Különfélek.

— **Megyei közgyűlés.** Baranyavármegye köztörvényhatósága folyó hó 11-én, azaz hétfőn a megyeház nagyertermében évnegyedes rendes közgyűlést tart. Napirendre a meghívó szerint 52 tárgy kerül. I. szakasz: Évnegyedes jelentések és kormány-rendeletek. II. szakasz: Állandó választmány jelentései. III. szakasz: Igazoló választmány jelentései. IV. szakasz: Küldöttségi jelentések. V. szakasz: Tiszti jelentések. VI. szakasz: Törvényhatóságok levelezései.

— **Tanfölygelői kinevezés.** A vallás- és közoktatási magy. kir. miniszter Dömötör Károly id. segédtanfölygelőt az általa folyamatba tett fegyelmi vizsgálat alapján egyelőre rendelkezési állapotba helyezvén, helyére id. minőségben Halász István kir. tanfölygelőségi tolnokot nevezte ki. A megúrtult tolnoki helyet Matavovszky Béla tanárjelölt foglalja el.

— **A „Pécsi Dalárda” egy üvelet** elszöktt egyesült a „Zene-együt”-tel, mert azt hitte, hogy ezáltal a zenei eröket összpontosíthatja. Rövid egy év lefolyása alatt azonban meggyözüdött arról, hogy hite hü remény volt. Miért is az alapszabályok által biztosított jogánál fogva kilepött az egyesülettől, és mint önálló testület fog működni. Sokat gondolkodtak a fölött, mily alapra fektessék jövőre az egyelet, míg végre abban történt a megállapodás, hogy ismét pártoló tagok támogatásával tartja fenn; mert ezáltal lehet leginkább a társadalmi életet előmozdítani. A belépés előnyére igen helyesen, törölte a szokásban volt 2 frt beíratási díjat; a tagsági díjakat pedig családokra nézve hat frt, egyes személyekre nézve négy frt-ban állapította meg; a működő tagok pedig tekintet nélkül hat forint tagsági díjat fizetnek. Az alapszabályok már föltérjesztettek megerősítés végett és mihelyt leérkeznek megindul a mozgalom a pártoló tagok gyűjtésére, mi hogy jó eredményre fog vezetni, nem kételkedünk. A pártoló tagok részére három dalestély fog rendeztetni. Az egylet első fellépése f. hó 23-án lesz, midőn a „Hattyu-terem”-ben változatos műsor mellett tréfás estélyt rendez. Az előkészületek után itélve évezetes estélyre számíthatni, Kivánnak az egyletnek működése terén sikert; legyen továbbra is városunk bülskesége.

— **A baranyamegyei gazdasági egyesület** ez évi rendes közgyűlést folyó hó 10-én, azaz holnap (vasárnap) délutáni 3 órakor a megyeház nagyertermében fogja megtartani, a mely közgyűlésre az egyesület tagjai ezennel tisztelettel meghívottak. Pécsen, 1884. évi február hó 5-én. Vörös Mihály, egyesületi titkár.

— **Színházunk bérbeadása.** A színházi bizottság közelmúlt napokban tartott közgyűlésén határozott színházunk bérbeadása felett, melynek értelmében a jövő sisonban ismét A r a d i Gerő színtársulata főja közönségünket előadásával mulatgatni, a minek csak örülhetünk, minthogy az idei sison alatt bő alkalmunk volt a derék igazgató ügybuzgóságáról s dícséretes szinzigazgatásáról meggyözüdést szerzenünk, s hiszszük, hogy nem csálódunk, ha a jövőre nézve is bizalmat helyezünk belé.

— **Ez hát a „rönd”? Egy régebbi iskolazéki illés alkalmával Szieberth Nándor ügyvéd, isk. sz. tag indítványt tett, hogy a fiúk körében elharapódzott dohányszár ellen valamely üdvös intézkedés tétessék, mert különben a már is feltűnő körülmény botrányossá válik. Az iskolazék intézkedett. Megkereste elsősorban a tanítókat szigorú felügyelet végett, másod sorban a r e n d ő r s é g e t s z a f ő. Tudvalevőleg olyan helyeken szoktak a gyermekökök leginkább szivarozni, a hol tanár nincs, s legnagyobb részben csak az ugy nevezett utcai kölykek flüstölnek legdühösebben, a kik semmiféle iskola kötelekibe nem tartoznak s ezek felett kétségkívül legjobban a rendőrség őröködtetik. De nem örkődik. Naponta tapasztalhatni, hogy a tacsokól a fötören, fötüzében nagy nyelki s nikotint s csak a bija, hogy az orrukon át nem fujják a flüstöt vala-**

melyik Mihaszna szeme közé. Hogy ne menjünk messzire, — a színház előtt estenként ácsorog egy csoport vasótt kölykök s az eldobott szivarokat fölkapkodva ugy meg flüstölnek, mint egy lokomotiv. A rendőr ott áll az ajtóban, sőt a biztos urak is ott deflironznak s még se tudnak intézkedni, pedig szigorúan meg vagyon hagyva, hogyhát: röndnek muszáj lönyni!

— **Szikés.** Ma egy hete a helybeli fogházból nagy ügyesen két rab szöktött meg, de csakhamar észrövetvén a csiny, a börtönőrség talpon állott s a szökevények után vetette magát, kik utzórol-utczára iramodva már-már biztos szabadságban érezték magukat, midőn hirtelen azt vették észre, hogy be vannak kerítve s menekülésről szó sincs; mindazonáltal kísérletet tettek, birokra kelttek, melynek az lett a vége, hogy félholtra veretve legyöztettek s visszahuroztattak oda, hol bünikéért bñnhödnök kell.

— **Kora tavasz.** Enyhe tavaszi időjárásról beszélnek minden fölöl. Nekünk is jó időnk van itt Pécsen; a téli kabátokat kezdik felváltani a tavaszi felöltövel, sőt a keménybő fajtájú emberek azt is feleslegesnek találják. De a tavasz közeledésére nemcsak a kabát-metamorfizisok figyelmzettnek, hanem a fák dagadói rlygei s a tavaszi virágok nyílása. A kikeleti hóvirág, sárga primula és az ibolya már nyílik, a mogyoró virága a hegyen is már kinyílt. Hihetőleg potánk is megsarkanyozzák a pegazust a közel napokban s megzendítve a lantot csiripelnek a búbajos — t a v a s z h o z.

— **Banquet.** A pécsi ügyvédi kamara választmányja és tisztviselői Err et h János harmad évi elnöksége tiszteletére, hétfőn este a „Ná d o r” szálloda éttermében társas vacsorát rendeztek. A résztvevők száma mintegy 30 volt. A kedélyességben és toasztban kifogyhatatlan szépen sikerült mulatság messze éjfel utánig tartott.

— **A magyarországi tanítók árvaházának** Pécsen első alapító tagja Pécs sz. kir. városi iskolazéke. Ugyanis a „Baranyamegyei közs. tanestület” elnöke megkereste Pécs sz. kir. városi iskolazékét s figyelmébe ajánlta a „Magyarországi tanítók árvaháza”-t, mely megkeresésre az iskolazék a város jó nevéhez méltóan határozott, azaz mint alapító-tag 50 frtot szavazott a nemes czélra. Mint halljuk, a tanestület 81 tagja között szöztöztöt gyűjtőtíven már eddig is szép összeg iratott alá s van ahhoz remény, hogy f. évi május haváig, midőn a gyűjtők-ívek a tanestület elnökségéhez beklüdtetnek, tekintélyes összeggel számolhatnak be. A gyűjtőknek ajánljuk a kitartó buzgalmat, a nagy közönséget pedig kérjük a méltó pártolásra.

— **Üvegfenyőkép kiállítás.** A hetek óta városunkban tartózkodó üvegfenyőkép kiállítója még csak rövid pár napig marad városunkban csinos képekben gazdag látárlavál. Ma és holnap XIII. sorozat ozim alatt ujonan érkezett tájképeit mutatja be, hétfőn és kedden Schweiz és Montblanc képesportozatával véget ér a kiállítás.

— **Allatsereglet.** A buzatérben lévő nagy állatsereglet ma és holnap látható városunkban utóljára. Vasárnap négy mutatvány lesz, az első d. e. 11 órakor, a második d. u. 3, a harmadik 5, a negyedik 7 órakor, melyek közül az 5 órai emelendő ki, a kigyötetés, mely csak ritkán látható.

— **Egyházi ének.** Mult vasárnap a belvárosi plébánia templomban az áhíttatos hívek igen kedves lelki gyönyörűségben részesültek. A Werner-féle nőnevelő intézet növendékei énekeltek a kóruson, a tanítóképzédei ifjuság közreműködésével. A vegyes-kar Zsáfkovszky egy miséjét énekelte s egy Mária-éneket: „Szereket zava.” Különös hatással énekeltek a: „Maradj esendesen” kezdetű gyönyörű áriát. A jól sikerült egyházi éneket Czury tanította és vezette.

— **Meghívó.** A „Pécsi kereskedelmi önképző és betegegyesület” egylet” f. évi február hó 24-én d. u. 4 órakor saját helyiségében (füttcza 37. szám I. emelet) kilenczedik rendes közgyűlést tartja, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívja a választmány. Közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyző í jelentés a választmány mult évi működéséről. 3. Elnök, alelnök, főjegyző, aljegyző, pénztárnok, könyvtárnok, 8 választmányi, 2 póttag és 2 számvizsgáló választása. 4. Indítványok tétéle.

— **Haldöztások.** — **Özvegy Freyler** Károlyné szül. Roder Katalin asszonyt ujra fájdalmas vesztés sújtotta, leánya Freyler Sarolta e hó 5-én hosszas szenvedés után meghalt élte 30-ik évében. — **Oerl János** asztalosmester e hó 2-án halt meg élte 66-ik évében Béke hamvaikra!

— **Talált hulla.** Az egyes számú hordár a napokban a vasfürdő mellett lévő árkok egyibében egy körülbelül hat hónapos csecsemő holt testére talált. A furcsa leletéről rögtön jelentést tett a rendőrségnél. A talált hulla megvizsgáltatván, kintt, hogy gyilkosság áldozata volt noha rajta külterülszak nyomainem láztottak. A vizsgálat azonnal elrendeltetett; a szerencsétlen kised anyja nyomoztatik.

— **Az irtalmas rend magyar tartományának** összes kórházaiban, és pedig: Pozsonyban, Egerben, Szepesváralján, Temesvárott, Pápán, Kismártomban, Nagyváradon, Vácson, Pécsen, Szakolezán, Zágrábban, Budapesten, Szatmárott, —

vallás- és nemzetiségbeli különbség nélkül, az 1883. évben ápolottak: nyolcezer kilencszáz hetvenöt beteg. A pécsi kórházban hatszáz negyvennyolc. Rom. kath. 581, — göröggyesül 3, — görög nem egyesült 6, — evangélikus 16, — református 25, — zsidó 17.

— **A magyarországi gazda- és erdőtisztek** segély s nyugdíj-egyesülete járvára Szalántán f. é. február hó 21-én az urodalmi vendéglobon zártkörű táncestélyt tartattik. — **Belépti-díj** 1 frt o. e. Elszállásolásra gondoskodva leend. Felfútlátések köszönettel fogadtatnak és hirlaplajag nyugtáztatni fognak.

— **Uj pósta.** E hó 1-én Karancs községben postahivatal lépett életbe, mely összekötöttét a baranya-monostori postahivatalnál naponta gyalogjáratok által nyert. A kézbesítő körét Karancs község és Révpuszta képezik. — **Szintén** e hó 1-én szomszédos Lancsuk községben is postahivatal lépett életbe, mely összekötöttét a mohácsi m. kir. postahivatalnál naponta gyalogjáratok által nyert s kézbesítési körét Lancsuk község és Bácsfa-puszta képezik. Ezen kívül Német-Palkonya, Szent-Dienes, Csúza, Sumony, Kisasszonyfa és Bakonya községeiben is postahivatalok állíttatnak fel.

— **Nevelési pótlék biztosítást** léptett életbe az „Ausztria” általános kölcsönös tőke és járadék-biztosító társaság, amely a népevelés érdekében a legszöbber reményekre jogosít. Ugy a gazdag, mint a szegény biztosíthatja gyermekeiük 8-tól 20 éves koráig való nevelését nevelési pótlék által, a melynek nagyságát a megtevék határozák meg. Az „Ausztria” igazgatósága Budapesten az akadémia-utczában erre nézve részletes felvilágosítással szolgál.

— **Egy orvosi bizonyítvány hü mdsolata.** — Orvosi Bizonyítvány. Hogy Rumbach Mihály Hirdi lakos fév Január hó 25 ig egész mai napig bal oldali Tüdő és mellhártya szened, ezen gyuladás folytán fellépett Tüdő beszűrtetés és nagy mellhártya izatmány! hogy ezen betegség Rumbach Mihály hosszatalmas tüdő a gyögláshoz igénybe vették, ezennel hivatalosan bizonyított. Kelt Pécsváradon, február hó 2-án 1884. Mr Naray Pal m. k. kör orvós.

— **A Magyar hírlapirodalom 1884-ben.** A „Vasárnapi Újság” közli idős Szinnyey József szokásos évi kimutatását a magyar hírlapirodalomról. Az elmúlt évben összesen 100 hírlap és folyóirat keletkezett, megszünt 54. — Az első magyar hírlap 1780-ban jelent meg Pozsonyban („Magyar Hirmondó”), Pestnek pedig 1788-ban volt először magyar lapja „Magyar Merkurius”. 1830-ban összesen tíz magyar hírlap és folyóirat jelent meg; 1847-ben 33; a következő mozgalmas két évben 86, de 1850 elején már csak 9 lap adatott ki magyarul; 1854-ben már 20 magyar lap volt, 1861-ben 52, azután 1867-ben 80, 1868-ban már 140 s azóta egyre emelkedik. — 1873-ban már 201 volt, 1879-ben 324, 1883-ban 410, most pedig 482.

— **A dunamelleki ref. szuperintendens** választására beadott 248 szavazat, melyek közt három kifogásoltatván, egyelőre függőben hagyatott. Az elfogadott 245 szavazatból esik Szász Károlyra 111, Filó Lajosra 87, Baksay Sándorra 45, Sziládi Aron és Fördös Lajosra egy-egy. — Általános többség nem érvétlen, újabb szavazásnak kell bekövetkeznie. Szász Károly a bizottság előtt írásban ugy nyilatkozott, hogy magát újabb választás alá nem bocsájtja, ha csak általános többséget nem nyer.

— **A veres kereszt egylet dárdai fiókja,** Hirsch Lajos urodalmi igazgató kezdeményezésére folytán, megalakult és Starzikovszky Anna nőelnöknek sikerült néhány hó lefolyása alatt azt annyira népszerűsíteni, hogy a tagok száma máris a 100-at jóval meghaladja. Starzikovszky urnő fáradhatlan az egylet érdekei előmozdításában. Ügybuzgóságának köszöndhető az is, hogy Schlaburg Lippe uralkodó herceg az egylet czéljaitól 150 frttal járulni kegyeskedett. A választmány f. é. január hó 26-án egy tánczezel végződő tombola-estélyt rendezett. A választmányi- és egyáltalán a dárdai nők maguk díszíték a ternet, a tombola tárgyak legnagyobb részét ök ajándékozták, hogy az eredmény kilégtű legyen. Czéljukat el is érték, mert a tisztá jövedelem 169 frtot tesz ki. Nem hagyhatjuk említetlenül, miszerint a es. k. Szokosecsics gyalog ezred parancsnoka a zenét díjtalanul engedte át. Majar Béla szolgabíró ur pedig az elms fltztértáncz jelvényeket ajándékozni szives volt.

— **Hymen.** **Mnistik Lajos** kereskedő folyó hó 12-én vezeti oltárhoz Mohácson Simonovits Mátyás köztieztéletben álló polgar szerzetremelőt kedves leányát: Lujza kisasszonyt. Legyenek boldogok! — **Lapunk mai számához mellékelve** veszik tisztelet olvasóink Winter Adolf csúz és közvény ellen való orvosságáról szóló hirdetményét, melyet ajánlunk a közönség szives figyelmébe.

— **Mezőgazdaságnak általános fejlődése** az újabb időben előhúttja a termelés s forgalom ama tenyészött is, melyek tekintetében eddig meglehetősen az idegen befolyás gyámásága alatt állottunk. Ily örvendetes fejlődést mutat a mezőgazdaság felfotottságán vetőmagtermelés és megkereskedés is, a mennyiben a házakban termelt szert, már meglehetősen kivülünk van; holott még csak néhány évvel ezelőtől tetemes import